

6. Balanselementen

6.1. Immateriële activa

Aanschaffingswaarde in duizend €	Licenties, patenten en soortgelijke rechten	Computer- software	Gebruiks- recht terreinen	Ontwik- kelings- uitgaven	Overige	Totaal
Per 1 januari 2015	23 483	71 683	72 856	19	24 081	192 121
Aanschaffingen	26	5 389	194	-	259	5 868
Verkopen en buitengebruikstellingen	-23	-601	-16	-	-79	-719
Overdrachten ¹	-	119	7 738	-	-	7 857
Eerste consolidatie	674	258	5 843	-	919	7 694
Uit consolidatie genomen	-425	-20	-2 703	-	-353	-3 501
Omrekeningswinsten en -verliezen (-)	9	1 533	3 850	-	1 497	6 889
Per 31 december 2015	23 744	78 360	87 762	19	26 324	216 208
Per 1 januari 2016	23 744	78 360	87 762	19	26 324	216 208
Aanschaffingen	-	5 629	325	-	-	5 954
Verkopen en buitengebruikstellingen	-130	-439	-	-	-	-569
Overdrachten ¹	-	-28	-	-	29	1
Herclassificering als (-) / uit aangehouden voor verkoop	-	-894	-10 218	-	-	-11 112
Eerste consolidatie	-	955	-	-	50 714	51 669
Omrekeningswinsten en -verliezen (-)	21	532	-2 250	-	-2 939	-4 636
Per 31 december 2016	23 635	84 115	75 619	19	74 128	257 515

Afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen

Per 1 januari 2015	8 350	58 878	11 157	19	15 631	94 034
Afschrijvingen van het boekjaar	1 647	4 160	1 751	-	2 154	9 712
Bijzondere waardeverminderingen	-	11	1 534	-	241	1 786
Verkopen en buitengebruikstellingen	-23	-601	-	-	-79	-703
Uit consolidatie genomen	-425	-18	-537	-	-352	-1 332
Omrekeningswinsten (-) en -verliezen	33	1 240	719	-	1 271	3 263
Per 31 december 2015	9 582	63 670	14 624	19	18 866	106 760
Per 1 januari 2016	9 582	63 670	14 624	19	18 866	106 760
Afschrijvingen van het boekjaar	1 585	4 698	1 665	-	5 227	13 175
Bijzondere waardeverminderingen	-	484	73	-	-	557
Terugname van bijzondere waardeverminderingen en afschrijvingen	-	5	-	-	-	5
Verkopen en buitengebruikstellingen	-130	-414	-	-	-	-544
Overdrachten	68	-	-	-	-68	-
Herclassificering als (-) / uit aangehouden voor verkoop	-	-1	-1 589	-	-	-1 590
Omrekeningswinsten (-) en -verliezen	10	435	-375	-	-1 295	-1 225
Per 31 december 2016	11 115	68 877	14 398	19	22 730	117 138
Nettoboekwaarde per 31 december 2015	14 162	14 690	73 138	-	7 458	109 448
Nettoboekwaarde per 31 december 2016	12 520	15 238	61 221	-	51 398	140 377

¹ Overdrachten vallen op nul wanneer de totalen van immateriële activa en materiële vaste activa (zie toelichting 6.3.) worden opgeteld.

De aanschaffingen van software zijn voornamelijk gerelateerd aan het Satellietproject (verkoop en logistiek), het MES-project (Manufacturing Excellence System) en ERP-software (SAP).

Eerste consolidatie in 2016 is gerelateerd aan de fusie met Bridon (zie toelichting 7.2. 'Effect van bedrijfscombinaties'), deze bevatten de handelsmerken (€ 45,5 miljoen), klantenportefeuille (€ 4,8 miljoen) en het

orderboek (€ 0,4 miljoen). De gebruiksduur van de handelsmerken wordt ingeschat op 15 jaar terwijl de klantenportefeuille wordt afgeschreven op 12 jaar.

Het bedrag vermeld onder voor herclassificeringen als aangehouden voor verkoop is voornamelijk gerelateerd aan Bekaert (Huizhou) Steel Cord Co Ltd, hiervoor verwijzen we naar toelichting 6.11. 'Activa geassocieerd als aangehouden voor verkoop en verplichtingen verbonden met deze activa'.

Op balansdatum waren er geen immateriële vaste activa met een onbepaalde gebruiksduur.

6.2. Goodwill

Deze toelichting behelst hoofdzakelijk goodwill op verwerving van dochterondernemingen. Goodwill met betrekking tot joint ventures en geassocieerde ondernemingen zit ook vervat in toelichting 6.4. 'Deelnemingen in joint ventures en geassocieerde ondernemingen'.

Aanschaffingswaarde in duizend €	2015	2016
Per 1 januari	38 018	53 977
Toenames	16 701	116 245
Uit consolidatie genomen	-1 010	-
Omrekeningswinsten en -verliezen (-)	268	701
Per 31 december	53 977	170 923

Bijzondere waardeverminderingen in duizend €	2015	2016
Per 1 januari	19 535	18 278
Uit consolidatie genomen	-1 010	-
Omrekeningswinsten (-) en -verliezen	-247	300
Per 31 december	18 278	18 578
Nettoboekwaarde per 31 december	35 699	152 345

De toename in goodwill in 2016 heeft betrekking op de BBRG-bedrijfscombinatie. Meer informatie over de goodwillberekening is voorzien in toelichting 7.2. 'Effect van bedrijfscombinaties'. In 2015 waren de toenames het gevolg van de bedrijfscombinatie met Pirelli (€ 3,5 miljoen) en de overname van de Ropesactiviteiten van Arrium in Australië (€ 13,2 miljoen).

Goodwill per kasstroomgenererende eenheid

De goodwill verworven ten gevolge van een bedrijfscombinatie wordt toegewezen aan de kasstroomgenererende eenheden waarvan verwacht wordt dat zij voordeel zullen halen uit deze bedrijfscombinatie. De nettoboekwaarde van de goodwill en de eraan verbonden bewegingen zijn als volgt toegewezen:

Segment in duizend €	Groep van kaststroomgenererende eenheden	Nettoboek- waarde per 1 jan 2015	Toename	Bijzondere waarde- vermindering	Omrekenings- verschillen	Nettoboek- waarde per 31 dec 2015
Dochterondernemingen						
EMEA	Cold Drawn Products Ltd	2 874	-	-	176	3 050
EMEA	Verbrandingstechnologie - verwarming EMEA	3 027	-	-	-	3 027
EMEA	Bouwproducten	71	-	-	-	71
EMEA	Rubbberversterkingsproducten	713	3 542	-	-	4 255
Noord-Amerika	Productie-eenheid Orrville (USA)	9 662	-	-	1 112	10 774
Latijns-Amerika	Inchalam-groep	860	-	-	-40	820
Latijns-Amerika	Bekaert Ideal SL vennootschappen	844	-	-	-	844
Pacifisch Azië	Bekaert (Qingdao) Wire Products Co Ltd	385	-	-	-	385
Pacifisch Azië	Bekaert-Jiangying Wire Products Co Ltd	47	-	-	-	47
BBRG	BBRG	-	13 160	-	-734	12 426
Subtotaal		18 483	16 702	-	514	35 699
Joint ventures en geassocieerde ondernemingen						
Latijns-Amerika	Belgo Bekaert Arames Ltda	4 667	-	-	-1 181	3 486
Subtotaal		4 667	-	-	-1 181	3 486
Totaal		23 150	16 702	-	-667	39 185

Segment in duizend €	Groep van kaststroomgenererende eenheden	Nettoboek- waarde per 1 jan 2016	Toename	Bijzondere waarde- vermindering	Omrekenings- verschillen	Nettoboek- waarde per 31 dec 2016
Dochterondernemingen						
EMEA	Cold Drawn Products Ltd	3 050	-	-	-435	2 615
EMEA	Verbrandingstechnologie - verwarming EMEA	3 027	-	-	-	3 027
EMEA	Bouwproducten	71	-	-	-	71
EMEA	Rubbberversterkingsproducten	4 255	-	-	-	4 255
Noord-Amerika	Productie-eenheid Orrville (USA)	10 774	-	-	354	11 128
Latijns-Amerika	Inchalam-groep	820	-	-	79	899
Latijns-Amerika	Bekaert Ideal SL vennootschappen	844	-	-	-	844
Pacifisch Azië	Bekaert (Qingdao) Wire Products Co Ltd	385	-	-	-	385
Pacifisch Azië	Bekaert-Jiangying Wire Products Co Ltd	47	-	-	-	47
BBRG	BBRG	12 426	116 245	-	403	129 074
Subtotaal		35 699	116 245	-	401	152 345
Joint ventures en geassocieerde ondernemingen						
Latijns-Amerika	Belgo Bekaert Arames Ltda	3 486	-	-	895	4 381
Subtotaal		3 486	-	-	895	4 381
Totaal		39 185	116 245	-	1 296	156 726

In het model voor het toetsen op bijzondere waardevermindering van de goodwill voortvloeiend uit de BBRG-bedrijfscombinatie werden volgende karakteristieken verwerkt:

- een tijdshorizon van 6 jaar voor de kasstroomprognose (in lijn met de laatste update van het businessplan), gevolgd door een eindwaarde op basis van een nominale perpetuele groeivoet van 2%, die in hoofdzaak berust op een conservatieve inschatting van de industriële BNP-evolutie;
- kasstromen weerspiegelen de evolutie op basis van overeengekomen actieplannen en de huidige toestand van de activa, zonder effecten van toekomstige herstructureringen mee te rekenen die nog niet vastgelegd zijn;
- er wordt enkel rekening gehouden met investeringsuitgaven vereist voor het instandhouden van de activa, dus niet met toekomstige uitgaven om de prestaties van activa te verhogen tegenover hun oorspronkelijk ingeschatte prestatienorm;
- kasuitstromen met betrekking tot het werkkapitaal zijn berekend als een percentage van de omzettoename, gebaseerd op de voorbije prestaties van BBRG.

Voor het toetsen van goodwill voortvloeiend uit eerdere transacties werd hetzelfde model gebruikt als de laatste jaren, weliswaar bijgewerkt met de laatste informatie over de business. De belangrijkste verschillen met het model dat gebruikt werd voor BBRG zijn de volgende:

- een tijdshorizon van 12 jaar, in lijn met de gemiddelde gebruiksduur van productieuitrusting;
- een eindwaarde gebaseerd op de nettoboekwaarde van de ingezette middelen op het einde van de tijdshorizon van 12 jaar.

Dit model is over het algemeen conservatiever en wordt minder vaak gebruikt. Toch werd het nog eens toegepast, mede omdat het te toetsen goodwillbedrag eerder gering was in deze gevallen. Met het oog op eenvormigheid zal in de toekomst voor alle toetsen van goodwill op bijzondere waardervermindering hetzelfde model gebruikt worden als voor BBRG.

De disconteringsvoet is gebaseerd op de (langetermijn-)kapitaalkosten vóór belastingen en de risico's zitten ingebed in de kasstromen. Er wordt een gewogen gemiddelde kapitaalkost (*weighted average cost of capital* = WACC) bepaald voor de regio's waarin de euro, de US dollar en de Chinese renminbi de dominante valuta's zijn. Voor landen of activiteiten met een hoger ingeschat risico wordt de WACC opgetrokken met een risicopremie die specifiek is voor dit land of deze activiteit. In het geval van BBRG werd een verhoging van 1% op de risicopremie voor het eigen vermogen toepasselijk geacht in het licht van de specifieke businesscontext in vergelijking met de algemene businesscontext van de Groep. De WACC wordt bepaald vóór belastingen omdat de relevante kasstromen ook vóór belastingen bepaald worden. De weging van kapitaalkosten voor schulden en eigen vermogen is gebaseerd op een streefcijfer van 50% *gearing* (nettoschuld in verhouding tot het eigen vermogen). Voor kasstroommodellen die in reële termen uitgedrukt zijn (zonder inflatie), wordt de nominale WACC aangepast voor de verwachte inflatievoet. Voor kasstroommodellen die in nominale termen uitgedrukt zijn wordt de nominale WACC gebruikt. Alle parameters die de berekening van de disconteringsvoeten beïnvloeden, worden minstens jaarlijks herzien.

Disconteringsvoeten voor toetsen op bijzondere waardevermindering

	EUR-regio	USD-regio	CNY-regio
Strefcijfers voor de Groep			
Gearing: nettoschuld / eigen vermogen	50%		
% schulden	33%		
% eigen vermogen	67%		
% langetermijnschulden	75%		
% kortetermijnschulden	25%		
Schuldkost voor Bekaert			
Langetermijnrentevoet	2,4%	3,3%	6,0%
Kortetermijnrentevoet	2,8%	3,9%	6,2%
	1,2%	1,7%	5,4%
Eigenvermogenkost voor Bekaert $= R_f + \beta \cdot E_m$			
Risicovrije rentevoet = R_f	8,2%	9,7%	12,4%
Beta = β	0,7%	2,1%	4,9%
Marktrisicopremie voor eigen vermogen = E_m	1,2		
	6,3%		
Belastingvoet			
	27%		
Eigenvermogenkost vóór belastingen voor Bekaert			
	11,3%	13,2%	17,1%
Bekaert WACC - nominaal			
	8,3%	9,9%	13,4%
Verwachte inflatie	1,6%	1,8%	2,0%
Bekaert WACC in reële termen			
	6,8%	8,1%	11,3%

Op basis van de gegevens die op vandaag gekend zijn, zouden redelijkerwijs mogelijke veranderingen in de voornaamste veronderstellingen (waaronder de disconteringsvoet, de omzet- en marge-evolutie) geen aanleiding geven tot bijzondere waardeverminderingen voor één van de overige kasstroomgenererende eenheden waaraan goodwill werd toegewezen.

Op vandaag wordt de bufferruimte voor bijzondere waardeverminderingen op de goodwill van BBRG, d.i. het overschot van de realiseerbare waarde tegenover de boekwaarde van de kasstroomgenererende eenheid van BBRG, geschat op € 335 miljoen. Sensitiviteitsanalyses uitgevoerd op redelijkerwijs mogelijke wijzigingen in de sleutelassumpties hebben aangetoond dat de bufferruimte voor bijzondere waardevermindering volledig zou opgebruikt zijn indien:

- de EBITDA zou terugvallen tot onder de 80% van het huidig businessplan en de disconteringsvoet tegelijkertijd zou toenemen met 2% bij een gelijkblijvende perpetuele groeivoet;
- de perpetuele groeivoet zou terugvallen tot nul en de disconteringsvoet tegelijkertijd zou toenemen met 4% bij gelijkblijvende EBITDA-niveaus gedurende de tijdshorizon van de prognoses.

6.3. Materiële vaste activa

Aanschaffingswaarde in duizend €	Terreinen en gebouwen	Instal- laties, machines en uitrusting	Meubilair en rollend materieel	Financiële leasing	Overige materiële vaste activa	Activa in aanbouw	Totaal
Per 1 januari 2015	1 049 850	2 395 062	94 418	9 738	6 129	90 339	3 645 537
Aanschaffingen	31 088	125 478	7 584	2 319	2 156	4 606	173 231
Verkopen en buitengebruikstellingen	-15 242	-16 486	-8 389	-	-434	-2	-40 553
Eerste consolidatie	48 939	30 210	1 573	-	-	343	81 065
Uit consolidatie genomen	-18 299	-30 680	-1 513	-	-750	-5 638	-56 880
Overdrachten ¹	-	-	-	-	-	-7 857	-7 857
Omrekeningswinsten en -verliezen (-)	27 546	108 619	3 250	-356	108	3 510	142 677
Inflatie-effecten op de openingssaldi	1 952	2 326	237	-	-	7	4 522
Overige inflatie-effecten	-	-	-	-	-	45	45
Per 31 december 2015	1 125 834	2 614 529	97 160	11 701	7 209	85 354	3 941 787
Per 1 januari 2016	1 125 834	2 614 529	97 160	11 701	7 209	85 354	3 941 787
Aanschaffingen	18 176	80 984	8 728	47	1 994	50 226	160 155
Verkopen en buitengebruikstellingen	-853	-31 706	-3 806	-35	-56	-	-36 456
Eerste consolidatie	22 652	69 286	483	33	-	1 788	94 242
Overdrachten ¹	-	-	-	-	-	-1	-1
Herclassificering als (-) / uit aangehouden voor verkoop	-44 775	-11 032	-412	-	-	-969	-57 188
Omrekeningswinsten en -verliezen (-)	8 405	-13 398	-198	737	-98	3 376	-1 176
Inflatie-effecten op de openingssaldi	1 996	2 388	255	-	-	55	4 694
Overige inflatie-effecten	-	-	-	-	-	-6	-6
Per 31 december 2016	1 131 435	2 711 051	102 210	12 483	9 049	139 823	4 106 051
Afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen							
Per 1 januari 2015	445 691	1 663 470	79 156	1 686	3 354	-	2 193 357
Afschrijvingen van het boekjaar	42 002	141 470	7 531	340	433	-	191 776
Bijzondere waardeverminderingen	2 064	10 750	132	-	-	-	12 946
Terugname van bijzondere waardeverminderingen en afschrijvingen	-29	-1 520	-99	-	-	-	-1 648
Verkopen en buitengebruikstellingen	-13 556	-16 855	-7 800	-	-64	-	-38 275
Overdrachten	47	-60	16	-	-2	-	-
Uit consolidatie genomen	-3 708	-14 738	-1 229	-	-145	-	-19 820
Omrekeningswinsten (-) en -verliezen	19 591	78 299	2 800	-23	69	-	100 736
Inflatie-effecten op de openingssaldi	539	1 243	207	-	-	-	1 989
Per 31 december 2015	492 641	1 862 059	80 714	2 003	3 645	-	2 441 061
Per 1 januari 2016	492 641	1 862 059	80 714	2 003	3 645	-	2 441 061
Afschrijvingen van het boekjaar	43 120	141 781	7 129	451	450	-	192 931
Bijzondere waardeverminderingen	11 906	7 412	133	-	-	-	19 451
Terugname van bijzondere waardeverminderingen en afschrijvingen	5	-2 067	59	-27	-	-	-2 030
Verkopen en buitengebruikstellingen	-448	-30 107	-3 659	-35	-10	-	-34 259
Herclassificering als (-) / uit aangehouden voor verkoop	-20 808	-3 331	-169	-	-	-	-24 308
Omrekeningswinsten (-) en -verliezen	-187	-13 381	-503	-37	-84	-	-14 192
Inflatie-effecten op de openingssaldi	626	1 452	220	-	-	-	2 298
Per 31 december 2016	526 855	1 963 818	83 924	2 355	4 001	-	2 580 952

¹ Overdrachten vallen op nul wanneer de totalen van immateriële activa (zie toelichting 6.1.) en materiële vaste activa worden opgeteld.

in duizend €	Terreinen en gebouwen	Instal- laties, machines en uitrusting	Meubilair en rollend materieel	Financiële leasing	Overige materiële vaste activa	Activa in aanbouw	Totaal
Nettoboekwaarde per 31 december 2015 vóór investeringsubsidies en herclassificering van leasing	633 193	752 470	16 447	9 698	3 564	85 354	1 500 726
Netto-investeringsubsidies	-7 739	-2 535	-	-	-	-	-10 274
Financiële leasing per categorie van activa	7 314	2 308	76	-9 698	-	-	-
Nettoboekwaarde per 31 december 2015	632 768	752 243	16 523	-	3 564	85 354	1 490 452
Nettoboekwaarde per 31 december 2016 vóór investeringsubsidies en herclassificering van leasing	604 580	747 233	18 287	10 128	5 048	139 823	1 525 099
Netto-investeringsubsidies	-7 050	-2 201	-	-	-	-1 134	-10 385
Financiële leasing per categorie van activa	7 822	2 185	120	-10 128	-	-	-
Nettoboekwaarde per 31 december 2016	605 352	747 217	18 407	-	5 048	138 689	1 514 714

De investeringsprogramma's in België, Chili, China, Indonesië, Roemenië, Slowakije en de Verenigde Staten vertegenwoordigden het grootste deel van de aanschaffingen. De netto-omrekeningswinst van dit jaar heeft voornamelijk betrekking op activa opgenomen in Chinese renminbi (€ -19,3 miljoen), Chileense peso (€ 9,1 miljoen), US dollar (€ 12,3 miljoen) en Braziliaanse real (€ 9,9 miljoen).

De methodologie voor het toetsen op bijzondere waardeverminderingen is consistent met deze die uitgelegd wordt in toelichting 6.2. 'Goodwill'. Voor meer details inzake eerste consolidatie en uit consolidatie genomen entiteiten verwijzen we naar toelichting 7.2. 'Effect van bedrijfscombinaties'. De eerste consolidatie is voornamelijk gerelateerd aan de fusie met Bridon.

Voor herclassificeringen als aangehouden voor verkoop verwijzen we naar toelichting 6.11. 'Activa geassocieerd als aangehouden voor verkoop en verplichtingen verbonden met deze activa'. Inflatie-effecten hebben betrekking op de toepassing van inflatieboekhouden in Venezuela.

Er werden geen materiële vaste activa verpand als waarborg voor leningen.

6.4. Deelnemingen in joint ventures en geassocieerde ondernemingen

De Groep heeft geen deelnemingen in ondernemingen die worden geclassificeerd als geassocieerde ondernemingen.

Deelnemingen exclusief gerelateerde goodwill

Nettoboekwaarde in duizend €	2015	2016
Per 1 januari	151 067	110 633
Resultaat van het boekjaar	18 320	25 445
Dividenden	-18 682	-22 732
Omrekeningswinsten en -verliezen	-34 660	28 814
Uit consolidatie genomen	-5 382	-
Andere elementen van het resultaat	-30	41
Per 31 december	110 633	142 201

In vergelijking met 2015 worden de betere resultaten in 2016 voornamelijk gestuurd door de deconsolidatie van de verliesmakende Xinyu-entiteiten. Voor een analyse van het resultaat van het boekjaar verwijzen we naar toelichting 5.6. 'Aandeel in het resultaat van joint ventures en geassocieerde ondernemingen'.

Omrekeningswinsten en -verliezen hebben voornamelijk betrekking op de aanzienlijke wijziging in de slotkoers van de Braziliaanse real tegenover de euro (3,4 in 2016 tegenover 4,3 in 2015).

Het bedrag als zijnde uit de consolidatie genomen in 2015 relateert aan het verwerven van de resterende belangen van BOSFA Pty Ltd en het verlies van betekenisvolle invloed in Bekaert (Xinyu) New Materials Co Ltd en Bekaert Xinyu Metal Products Co Ltd.

Gerelateerde goodwill

Aanschaffingswaarde in duizend €	2015	2016
Per 1 januari	4 667	3 486
Omrekeningswinsten en -verliezen	-1 181	895
Per 31 december	3 486	4 381
Nettoboekwaarde van gerelateerde goodwill per 31 december	3 486	4 381
Totale nettoboekwaarde per 31 december van deelnemingen in joint ventures	114 119	146 582

in duizend €	2015	2016	
Joint ventures			
Belgo Bekaert Arames Ltda	Brazilië	98 621	125 228
BMB-Belgo Mineira Bekaert Artefatos de Arame Ltda	Brazilië	12 012	16 973
Totaal joint ventures, exclusief gerelateerde goodwill		110 633	142 201
Nettoboekwaarde van gerelateerde goodwill		3 486	4 381
Totaal joint ventures, inclusief gerelateerde goodwill		114 119	146 582

Er werden geen belangrijke voorwaardelijke activa met betrekking tot de joint ventures geïdentificeerd op balansdatum. De voornaamste voorwaardelijke verplichtingen op balansdatum houden verband met belastingen in Belgo Bekaert Arames Ltda en BMB-Belgo Mineira Bekaert Artefatos de Arame Ltda. Deze Braziliaanse joint ventures proberen al een tijd om ICMS-belastingvorderingen te compenseren voor een totale nettoboekwaarde van € 4,7 miljoen (2015: € 6,6 miljoen). Daarbij worden zij ook geconfronteerd met geschillen die betrekking hebben op ICMS-tegemoetkomingen voor een totaal bedrag van € 22,1 miljoen (2015: € 9,0 miljoen) en met andere belastinggeschillen, waarvan de meeste al jaren hangend zijn, voor een totaal nominaal bedrag van € 15,3 miljoen (2015: € 12,9 miljoen). Het is evident dat eventuele verliezen voortvloeiend uit bovenvermelde potentiële problemen de Groep slechts zouden affecteren in de mate van hun participatie in de betrokken joint ventures (i.e. 45%). Op balansdatum heeft de Groep geen niet-opgenomen engagement met betrekking tot haar belangen in joint ventures (2015: geen).

In overeenstemming met IFRS 12 'Informatieverschaffing over betrokkenheid in andere entiteiten' wordt de volgende informatie verstrekt voor belangrijke joint ventures. De twee Braziliaanse joint ventures werden samengevoegd om het overwicht van de samenwerking met ArcelorMittal te benadrukken bij het analyseren van het relatief belang van de joint ventures.

Naam van de joint venture in duizend €	Land	Deelnemingspercentage (en stemrechtenpercentage) aangehouden door de Groep op jaareinde	
		2015	2016
Belgo Bekaert Arames Ltda	Brazilië	45,0% (50,0%)	45,0% (50,0%)
BMB-Belgo Mineira Bekaert Artefatos de Arame Ltda	Brazilië	44,5% (50,0%)	44,5% (50,0%)

Belgo Bekaert Arames Ltda produceert en verkoopt een grote variëteit van draadproducten die meestal bestemd zijn voor industriële klanten, terwijl BMB hoofdzakelijk draad en kabels ter versterking van rubberbanden produceert en verkoopt.

Braziliaanse joint ventures: winst-en-verliesrekening in duizend €	2015	2016
Omzet	709 597	661 718
Bedrijfsresultaat (EBIT)	79 665	74 541
Renteopbrengsten	3 998	4 107
Rentelasten	-6 447	-3 560
Overige financiële opbrengsten en lasten	-5 899	-961
Winstbelastingen	-9 391	-10 449
Perioderesultaat	61 926	63 678
Andere elementen van het resultaat	-73	89
Volledig perioderesultaat	61 853	63 767
Afschrijvingen en waardeverminderingen	18 084	20 280
EBITDA	97 749	94 821
Dividenden ontvangen van de entiteit	18 682	22 732

Braziliaanse joint ventures: balans in duizend €	2015	2016
Vlottende activa	184 355	243 364
Vaste activa	172 056	209 986
Verplichtingen op ten hoogste een jaar	-84 319	-104 001
Verplichtingen op meer dan een jaar	-27 363	-34 400
Nettoactiva	244 729	314 949

Braziliaanse joint ventures: nettoschuldelementen in duizend €	2015	2016
Rentedragende schulden op meer dan een jaar	-	-
Rentedragende schulden op ten hoogste een jaar ¹	14 930	11 726
Totaal financiële schulden	14 930	11 726
Financiële vorderingen en kaswaarborgen op meer dan een jaar	-83	-23 521
Leningen op ten hoogste een jaar	-	-2
Geldmiddelen en kasequivalenten	-13 700	-14 809
Nettoschuld	1 147	-26 606

¹ Zie toelichting 2.7. 'Herwerkings- en herclassificatie-effecten'.

Braziliaanse joint ventures: aansluiting met nettoboekwaarde in duizend €	2015	2016
Nettoactiva van Belgo Bekaert Arames Ltda	218 323	277 404
Deelnemingspercentage van de Groep	45,0%	45,0%
Proportionele nettoactiva	98 245	124 832
Consolidatie-aanpassingen	377	397
Nettoboekwaarde van de deelneming van de Groep in Belgo Bekaert Arames Ltda	98 622	125 229
Nettoactiva van BMB-Belgo Mineira Bekaert Artefatos de Arame Ltda	26 406	37 544
Deelnemingspercentage van de Groep	44,5%	44,5%
Proportionele nettoactiva	11 751	16 707
Consolidatie-aanpassingen	261	265
Nettoboekwaarde van de deelneming van de Groep in BMB-Belgo Mineira Bekaert Artefatos de Arame Ltda	12 012	16 972
Nettoboekwaarde van de deelneming van de Groep in de Braziliaanse joint ventures	110 634	142 201

Geaggregeerde informatie van de overige joint ventures in duizend €	2015	2016
Aandeel van de Groep in het resultaat uit voortgezette bedrijfsactiviteiten	-5 948	-
Aandeel van de Groep in het volledig perioderesultaat	-5 948	-
Geaggregeerde nettoboekwaarde van het aandeel van de Groep in deze joint ventures	-	-

6.5. Overige vaste activa

in duizend €	2015	2016
Financiële vorderingen op meer dan een jaar en kaswaarborgen	9 694	6 664
Restitutierechten en overige vorderingen op meer dan een jaar	8 549	7 937
Derivaten (zie toelichting 7.3.)	5 897	-
Nettovordering uit toegezegdpensioenregelingen op meer dan een jaar	7	42
Financiële vaste activa beschikbaar voor verkoop	15 626	17 499
Totaal overige vaste activa	39 773	32 142

Financiële vaste activa beschikbaar voor verkoop

Nettoboekwaarde in duizend €	2015	2016
Per 1 januari	9 979	15 626
Aanschaffingen	100	41
Verkopen	-123	-3
Veranderingen in reële waarde	-2 001	2 349
Waardeverminderingen	-302	-591
Eerste consolidatie	-	3
Overboekingen	8 007	-
Omrekeningswinsten en -verliezen	-34	74
Per 31 december	15 626	17 499

De financiële vaste activa beschikbaar voor verkoop hebben in hoofdzaak betrekking op de deelneming in:

- Shougang Concord Century Holdings Ltd, een vennootschap die genoteerd is op de beurs van Hong Kong. Op deze deelneming werd een bijzondere waardevermindering van € 0,6 miljoen opgenomen in het resultaat. Op dezelfde deelneming werd een toename in reële waarde (€ 2,3 miljoen) opnieuw opgenomen in het eigen vermogen in overeenstemming met IAS 39, 'Financiële instrumenten: opname en waardering'.
- Bekaert (Xinyu) New Materials Co Ltd en Bekaert Xinyu Metal Products Co Ltd.
- Transportes Puelche Ltda, een deelneming aangehouden door Acma SA (Chili).

Het bedrag geregistreerd als aanschaffing is gerelateerd aan Transportes Puelche Ltda.

6.6. Uitgestelde belastingvorderingen en -verplichtingen

Nettoboekwaarde in duizend €	Vorderingen		Verplichtingen	
	2015	2016	2015	2016
Per 1 januari ¹	102 977	132 494	54 253	53 213
Toename of afname via resultaat ¹	27 010	18 436	10 017	-12 516
Toename of afname via OCI ¹	-670	-737	-	-
Eerste consolidatie	8 174	9 480	292	22 861
Uit consolidatie genomen	-291	-	-	-
Herclassificering als aangehouden voor verkoop	-	-449	-	-4 486
Omrekeningswinsten en -verliezen ¹	2 723	1 010	-3 920	3 350
Saldering vorderingen en verplichtingen	-7 429	-9 866	-7 429	-9 866
Per 31 december	132 494	150 368	53 213	52 556

¹ Zie toelichting 2.7. 'Herwerkings- en herclassificatie-effecten':
- Openingsaldo: € 1,7 miljoen
- Toename via resultaat: € 0,1 miljoen
- Afname via OCI: € -0,7 miljoen
- Omrekeningswinsten en -verliezen: € 0,2 miljoen
- Slotsaldo: € 1,3 miljoen

Opgenomen uitgestelde belastingvorderingen en -verplichtingen

Uitgestelde belastingvorderingen en -verplichtingen zijn toe te wijzen aan de volgende rubrieken:

in duizend €	Vorderingen		Verplichtingen		Nettovorderingen	
	2015	2016	2015	2016	2015	2016
Immateriële activa	7 550	45 407	6 845	11 718	705	33 689
Materiële vaste activa	45 486	45 349	44 638	51 385	848	-6 036
Financiële vaste activa	7	11	24 804	16 484	-24 797	-16 473
Voorraden	10 726	10 517	2 980	4 003	7 746	6 514
Vorderingen	9 296	10 470	3 769	264	5 527	10 206
Andere vlottende activa	977	267	3 428	3 623	-2 451	-3 356
Voorzieningen voor personeelsbeloningen ¹	26 975	29 582	105	144	26 870	29 438
Overige voorzieningen	5 921	7 160	5 959	677	-38	6 483
Overige verplichtingen	14 180	13 137	8 395	21 835	5 785	-8 698
Overdraagbare fiscaal aftrekbare verliezen, aftrekposten en terugvorderbare belastingen	59 086	46 045	-	-	59 086	46 045
Belastingvorderingen / -verplichtingen	180 204	207 945	100 923	110 133	79 281	97 812
Saldering vorderingen en verplichtingen	-47 710	-57 577	-47 710	-57 577	-	-
Nettobelastingvorderingen / -verplichtingen	132 494	150 368	53 213	52 556	79 281	97 812

¹ Zie toelichting 2.7. 'Herwerkings- en herclassificatie-effecten'.

De uitgestelde belastingverplichtingen met betrekking tot materiële vaste activa komen voornamelijk voort uit verschillen in gebruiksduur tussen IFRS en de fiscale boeken, terwijl de uitgestelde belastingverplichtingen gerelateerd aan immateriële vaste activa gegenereerd zijn door de eliminatie van intragroepswinsten in de geconsolideerde jaarrekening. De uitgestelde belastingverplichtingen met betrekking tot financiële vaste activa hebben voornamelijk te maken met tijdelijke verschillen die ontstaan uit niet-uitgekeerde winsten bij dochterondernemingen en joint ventures.

De evolutie van uitgestelde belastingvorderingen en -verplichtingen is als volgt te verklaren:

2015 in duizend €	Opgenomen via winst-en- verlies- rekening		Opgenomen via OCI	Overnames en afstotingen ²		Herclassifi- ceringen	Omreke- ningswinsten en -verliezen	Per 31 december
	Per 1 januari							
Tijdelijke verschillen								
Immateriële activa	1 543	-178	-	-3	-	-657	705	
Materiële vaste activa	-7 984	-3 173	-	6 485	-	5 520	848	
Financiële vaste activa	-16 064	-9 149	-67	-	-	483	-24 797	
Voorraden	5 582	4 429	-	-1 666	-	-599	7 746	
Vorderingen	7 811	-2 627	-	-3	-	346	5 527	
Andere vlottende activa	-8 034	5 663	-	31	-	-111	-2 451	
Voorzieningen voor personeelsbeloningen ¹	30 892	-6 250	-603	1 496	-	1 335	26 870	
Overige voorzieningen	1 800	-2 631	-	553	-	240	-38	
Overige verplichtingen	11 308	-5 750	-	351	-	-124	5 785	
Overdraagbare fiscaal aftrekbare verliezen, afrekposten en terugvorderbare belastingen	21 870	36 659	-	347	-	210	59 086	
Totaal	48 724	16 993	-670	7 591	-	6 643	79 281	
2016 in duizend €	Opgenomen via winst-en- verlies- rekening		Opgenomen via OCI	Overnames en afstotingen ²		Herclassifi- ceringen ³	Omreke- ningswinsten en -verliezen	Per 31 december
	Per 1 januari							
Tijdelijke verschillen								
Immateriële activa	705	41 579	-	-9 255	-	660	33 689	
Materiële vaste activa	848	3 319	-	-10 793	4 393	-3 803	-6 036	
Financiële vaste activa	-24 797	9 019	-	-523	87	-259	-16 473	
Voorraden	7 746	311	-	-1 347	-	-196	6 514	
Vorderingen	5 527	4 756	-	41	-	-118	10 206	
Andere vlottende activa	-2 451	-905	-	-20	-	20	-3 356	
Voorzieningen voor personeelsbeloningen	26 870	93	-601	2 534	-	542	29 438	
Overige voorzieningen	-38	4 735	-	1 626	-	160	6 483	
Overige verplichtingen	5 785	-14 265	-136	390	-443	-29	-8 698	
Overdraagbare fiscaal aftrekbare verliezen, afrekposten en terugvorderbare belastingen	59 086	-17 690	-	3 966	-	683	46 045	
Totaal	79 281	30 952	-737	-13 381	4 037	-2 340	97 812	

¹ Zie toelichting 2.7. 'Herwerkings- en herclassificatie-effecten'.

² In 2016 heeft dit betrekking op de bedrijfscombinaties zoals beschreven in toelichting 7.2. 'Effect van bedrijfscombinaties'. In 2015 omvat dit het effect van de overname van Pirelli's staalkoördvestigingen, de overname van Arrium's Ropes business in Australië, de gefaseerde overname van BOSFA Pty Ltd in Australië en de verkoop van de Carding Solutions-activiteiten aan Groz-Beckert.

³ Zie toelichting 6.11. 'Activa geëvalueerd als aangehouden voor verkoop en verplichtingen verbonden met deze activa'.

Uitgestelde belastingen in verband met andere elementen van het resultaat (OCI)

2015 in duizend €	Voor belastingen	Belastingen	Na belastingen
Omrekeningsverschillen ¹	-16 682	-	-16 682
Inflatie-aanpassingen	1 208	-	1 208
Kasstroomafdekkingen	175	-67	108
Financiële activa beschikbaar voor verkoop	-2 001	-	-2 001
Winsten en verliezen uit herwaardering van toegezegdpensioenregelingen ¹	14 473	-603	13 870
Aandeel in de andere elementen van het resultaat van joint ventures en geassocieerde ondernemingen	-30	-	-30
Totaal	-2 857	-670	-3 527

2016 in duizend €	Voor belastingen	Belastingen	Na belastingen
Omrekeningsverschillen	36 837	-	36 837
Inflatie-aanpassingen	1 483	-	1 483
Kasstroomafdekkingen	742	-136	606
Financiële activa beschikbaar voor verkoop	2 349	-	2 349
Winsten en verliezen uit herwaardering van toegezegdpensioenregelingen	-9 978	-601	-10 579
Aandeel in de andere elementen van het resultaat van joint ventures en geassocieerde ondernemingen	40	-	40
Totaal	31 473	-737	30 736

¹ Zie toelichting 2.7. 'Herwerkings- en herclassificatie-effecten'.

Niet-opgenomen uitgestelde belastingvorderingen

Er werden geen uitgestelde belastingvorderingen opgenomen met betrekking tot volgende aftrekbare elementen (brutowaarden):

in duizend €	2015	2016	Vershil
Aftrekbare tijdelijke verschillen	298 863	295 937	-2 926
Beleggingsverliezen	26 627	23 534	-3 093
Operationele verliezen	658 063	714 552	56 489
Aftrekposten	50 866	47 551	-3 315
Totaal	1 034 419	1 081 574	47 155

Beleggingsverliezen, operationele verliezen en aftrekposten per vervaldatum

Onderstaande tabel geeft de vervaldatum terug voor alle gevallen (opgenomen en niet-opgenomen).

2015 in duizend €	Te vervallen binnen 1 jaar	Te vervallen tussen 1 en 5 jaar	Te vervallen na meer dan 5 jaar	Niet vervallend	Totaal
Beleggingsverliezen	-	-	-	26 627	26 627
Operationele verliezen	13 673	154 015	71 946	604 398	844 032
Aftrekposten	-	57 052	-	35 942	92 994
Totaal	13 673	211 067	71 946	666 967	963 653

2016 in duizend €	Te vervallen binnen 1 jaar	Te vervallen tussen 1 en 5 jaar	Te vervallen na meer dan 5 jaar	Niet vervallend	Totaal
Beleggingsverliezen	-	-	-	23 534	23 534
Operationele verliezen	45 281	100 416	50 864	692 349	888 910
Aftrekposten	-	56 856	-	10 781	67 637
Totaal	45 281	157 272	50 864	726 664	980 081

6.7. Operationeel werkkapitaal

in duizend €	2015	2016
<i>Grond- en hulpstoffen en wisselstukken</i>	199 091	229 894
<i>Goederen in bewerking en gereed product</i>	323 451	384 359
<i>Handelsgoederen</i>	106 189	110 247
Voorraden	628 731	724 500
Handelsvorderingen	686 364	739 145
Ontvangen bankwissels	68 005	60 182
Betaalde voorschotten	15 126	19 531
Handelsschulden	-456 783	-556 361
Ontvangen voorschotten	-3 137	-12 732
Schulden m.b.t. verloning en sociale zekerheid	-117 532	-123 559
Belastingen m.b.t. personeel	-8 016	-8 198
Operationeel werkkapitaal	812 758	842 508

Nettoboekwaarde in duizend €	2015	2016
Per 1 januari	974 611	812 758
Organische toename of afname	-212 266	-16 336
Afwaarderingen en terugname van afwaarderingen	-8 281	1 175
Eerste consolidatie	58 899	52 003
Uit consolidatie genomen	-8 465	-
Impact inflatieboekhouden	1 241	2 361
Herclassificering als / uit (-) aangehouden voor verkoop	-	-26 347
Omrekeningswinsten en -verliezen (-)	7 019	16 894
Per 31 december	812 758	842 508

Het gemiddeld operationeel werkkapitaal vertegenwoordigde 22,6% van de omzet (2015: 24,8%).

Bijkomende informatie volgt hieronder:

- Voorraden

De kostprijs van verkopen bevat vervoer- en verhandelingskosten van gereed product voor € 159,3 miljoen (2015: € 165,9 miljoen), die nooit werden gekapitaliseerd in voorraden. De bewegingen in de voorraden omvatten nettoafwaarderingen in 2016 voor € 5,1 miljoen (2015: nettoafwaarderingen voor € 6,8 miljoen). Er werden net als in 2015 geen voorraden verpand als waarborg voor leningen.

- Handelsvorderingen

De volgende tabel stelt de bewegingen in waardeverminderingen op handelsvorderingen voor:

Waardeverminderingen voor dubieuze vorderingen in duizend €	2015	2016
Per 1 januari	-41 767	-45 076
Opgenomen verliezen in huidig jaar	-8 614	-8 287
Opgenomen verliezen in vorige jaren - aangewende bedragen	4 140	1 787
Opgenomen verliezen in vorige jaren - terugname van niet aangewende bedragen	3 013	2 391
Uit consolidatie genomen	52	-
Herclassificering als / uit (-) aangehouden voor verkoop	-	849
Omrekeningswinsten en verliezen (-)	-1 900	534
Per 31 december	-45 076	-47 802

De volgende tabel geeft verdere informatie omtrent waardeverminderingen en vervallen vorderingen:

Handelsvorderingen en ontvangen bankwissels in duizend €	2015	2016
Brutoboekwaarde	799 445	847 129
Waardeverminderingen voor dubieuze vorderingen (afgevaarderd)	-45 076	-47 802
Nettoboekwaarde	754 369	799 327
<i>waarvan vervallen maar niet afgevaarderd</i>		
<i>bedrag</i>	93 097	95 844
<i>gemiddeld aantal dagen uitstaand</i>	106	78

Betreffende de handelsvorderingen die niet afgevaarderd en niet vervallen zijn, zijn er geen aanwijzingen dat de debiteuren hun betalingsverplichtingen niet zullen nakomen. Voor meer informatie over kredietverbeteringstechnieken verwijzen wij naar toelichting 7.3. 'Beheer van financiële risico's en derivaten'.

6.8. Overige vorderingen

Nettoboekwaarde in duizend €	2015	2016
Per 1 januari	106 627	99 286
Toename of afname	-12 483	14 072
Waardeverminderingen en terugnemingen van waardeverminderingen	1 556	8
Eerste consolidatie	3 219	4 261
Uit consolidatie genomen	-3 165	-
Herclassificeringen	-	-11 613
Omrekeningswinsten en -verliezen	3 532	2 470
Per 31 december	99 286	108 484

Overige vorderingen hebben voornamelijk betrekking op winstbelastingen (€ 40,1 miljoen (2015: € 40,3 miljoen)), BTW en overige belastingen (€ 55,5 miljoen (2015: € 49,7 miljoen)) en sociale leningen aan personeel (€ 2,2 miljoen (2015: € 3,0 miljoen)).

6.9. Geldmiddelen & kasequivalenten en geldbeleggingen

Nettoboekwaarde in duizend €	2015	2016
Geldmiddelen en kasequivalenten	401 771	365 546
Geldbeleggingen	10 216	5 342

Voor de wijzigingen in geldmiddelen en kasequivalenten: zie het geconsolideerd kasstroomoverzicht en toelichting 7.1. 'Toelichtingen bij het kasstroomoverzicht'. Kasequivalenten en geldbeleggingen omvatten op de balansdatum geen marktgenoteerde schuldinstrumenten of eigenvermogensinstrumenten en worden zonder uitzondering geclassificeerd als leningen en vorderingen.

6.10. Overige vlottende activa

Nettoboekwaarde in duizend €	2015	2016
Leningen en financiële vorderingen op ten hoogste een jaar ¹	34 773	13 991
Betaalde voorschotten	15 126	19 531
Derivaten (zie toelichting 7.3.)	9 747	7 037
Overlopende rekeningen (actief) ¹	6 403	11 665
Per 31 december	66 049	52 225

¹ Zie toelichting 2.7. 'Herwerkings- en herclassificatie-effecten'.

De leningen en financiële vorderingen op ten hoogste een jaar hebben voornamelijk betrekking op leningen aan partners in China (€ 10,4 miljoen), en op diverse kaswaarborgen (€ 3,0 miljoen).

6.11. Activa geclassificeerd als aangehouden voor verkoop en verplichtingen verbonden met deze activa

Nettoboekwaarde		
in duizend €	2015	2016
Per 1 januari	-	-
Toenames en afnames (-)	-	100 848
Omrekeningswinsten en -verliezen	-	11 513
Per 31 december	-	112 361
in duizend €	2015	2016
Immateriële activa	-	9 939
Materiële vaste activa	-	36 674
Overige vaste activa	-	5 651
Uitgestelde belastingvorderingen	-	505
Voorraden	-	10 140
Handelsvorderingen	-	27 880
Overige vorderingen	-	13 326
Geldmiddelen en kasequivalenten	-	8 241
Overige vlottende activa	-	5
Totaal activa geclassificeerd als aangehouden voor verkoop	-	112 361
Voorzieningen voor personeelsbeloningen op meer dan een jaar	-	33
Overige voorzieningen op meer dan een jaar	-	6 444
Rentedragende schulden op meer dan een jaar	-	551
Uitgestelde belastingverplichtingen	-	5 045
Rentedragende schulden op ten hoogste een jaar	-	662
Handelsschulden	-	7 117
Personeelsbeloningen	-	1 240
Verplichtingen met betrekking tot winstbelastingen	-	10 705
Overige verplichtingen op ten hoogste een jaar	-	1 703
Totaal verplichtingen verbonden met activa geclassificeerd als aangehouden voor verkoop	-	33 500

Bekaert is in onderhandeling met ArcelorMittal om de Sumaré plant onder te brengen in een gelijkaardige joint venture structuur als de overige Braziliaanse operaties. Er wordt verwacht dat deze onderhandelingen zullen afgerond worden in 2017. Overige bewegingen hebben voornamelijk betrekking op gebruiksrechten voor terreinen van Bekaert (Huizhou) Steel Cord Co Ltd.

De gecumuleerde wisselkoersverschillen gerelateerd aan Bekaert Sumaré Ltda bedragen € -0,3 miljoen op balansdatum.

6.12. Gewone aandelen, eigen aandelen en op aandelen gebaseerde betalingen

Geplaatst kapitaal in duizend €		2015		2016	
		Nominale waarde	Aantal aandelen	Nominale waarde	Aantal aandelen
1	Per 1 januari	176 914	60 111 405	176 957	60 125 525
	Bewegingen van het jaar				
	<i>Uitgifte van nieuwe aandelen</i>	43	14 120	655	222 000
	Per 31 december	176 957	60 125 525	177 612	60 347 525
2	Structuur				
2.1	Soorten aandelen				
	<i>Gewone aandelen zonder nominale waarde</i>	176 957	60 125 525	177 612	60 347 525
2.2	Aandelen op naam		148 202		207 619
	Gedematerialiseerde aandelen		59 977 323		60 139 906
Toegestaan niet-geplaatst kapitaal		152 175		176 000	

In totaal werden 222 000 warrants uitgeoefend in 2016 in het kader van het SOP 2005-2009-aandelenoptieplan, wat geresulteerd heeft in de uitgifte van 222 000 nieuwe aandelen van de Onderneming.

Van de 4 248 710 eigen aandelen die de Onderneming in portefeuille had per 31 december 2015, heeft de Onderneming er 392 049 verkocht in het kader van op aandelen gebaseerde betalingen. Er werden 28 785 eigen aandelen ingekocht en er werden geen eigen aandelen vernietigd in 2016. Bijgevolg had de Onderneming een totaal van 3 885 446 eigen aandelen in bezit per 31 december 2016.

Aandelenoptieplannen

In onderstaande tabellen zijn de details van de aandelenoptieplannen weergegeven die hetzij op de balansdatum, hetzij op de vorige balansdatum nog een uitstaand saldo vertoonden:

Overzicht aandelenoptieplan SOP1

Datum van aanbod	Datum van toekenning	Datum van uitgifte van warrants	Uitoefen-prijs (in €)	Aantal warrants			Eerste uitoefen-periode	Laatste uitoefen-periode
				Toege-kend	Uitge-oefend	Verbeurd verklaard		
12.07.2002	10.09.2002	25.09.2002	15,825	106 152	105 432	720	22.05 - 30.06.2006	22.05 - 15.06.2015
				106 152	105 432	720		

Overzicht aandelenoptieplan SOP2

Datum van aanbod	Datum van toekenning	Uitoefen-prijs (in €)	Aantal opties			Eerste uitoefen-periode	Laatste uitoefen-periode
			Toege-kend	Uitge-oefend	Verbeurd verklaard		
21.12.2006	19.02.2007	30,175	37 500	27 500	-	22.05 - 30.06.2010	15.11 - 15.12.2021
20.12.2007	18.02.2008	28,335	12 870	12 870	-	22.05 - 30.06.2011	15.11 - 15.12.2017
20.12.2007	18.02.2008	28,335	30 630	11 310	-	22.05 - 30.06.2011	15.11 - 15.12.2022
18.12.2008	16.02.2009	16,660	64 500	50 500	-	22.05 - 30.06.2012	15.11 - 15.12.2018
17.12.2009	15.02.2010	33,990	49 500	5 000	-	22.05 - 30.06.2013	15.11 - 15.12.2019
			195 000	107 180	-		87 820

Overzicht aandelenoptieplan SOP 2005-2009

Datum van aanbod	Datum van toekenning	Datum van uitgifte van warrants	Uitoefenprijs (in €)	Toegekend	Aantal warrants			Eerste uitoefenperiode	Laatste uitoefenperiode
					Uitge oefend	Verbeurd verklaard	Uitstaand		
22.12.2005	20.02.2006	22.03.2006	23,795	190 698	182 967	15	7 716	22.05 - 30.06.2009	15.11 - 15.12.2020
21.12.2006	19.02.2007	22.03.2007	30,175	153 810	144 240	600	8 970	22.05 - 30.06.2010	15.11 - 15.12.2021
20.12.2007	18.02.2008	22.04.2008	28,335	14 100	3 200	9 900	1 000	22.05 - 30.06.2011	15.11 - 15.12.2017
20.12.2007	18.02.2008	22.04.2008	28,335	215 100	141 250	12 700	61 150	22.05 - 30.06.2011	15.11 - 15.12.2022
18.12.2008	16.02.2009	20.10.2009	16,660	288 150	229 550	19 500	39 100	22.05 - 30.06.2012	15.11 - 15.12.2018
17.12.2009	15.02.2010	08.09.2010	33,990	225 450	56 400	52 500	116 550	22.05 - 30.06.2013	15.11 - 15.12.2019
				1 087 308	757 607	95 215	234 486		

Overzicht aandelenoptieplan SOP 2010-2014

Datum van aanbod	Datum van toekenning	Uitoefenprijs (in €)	Toegekend	Aantal opties			Eerste uitoefenperiode	Laatste uitoefenperiode	
				Uitge oefend	Verbeurd verklaard	Uitstaand			
16.12.2010	14.02.2011	77,000	360 925	-	65 200	295 725	28.02 - 13.04.2014	Medio nov. - 15.12.2020	
22.12.2011	20.02.2012	25,140	287 800	166 900	2 600	118 300	27.02 - 12.04.2015	Medio nov. - 21.12.2021	
20.12.2012	18.02.2013	19,200	267 200	175 442	2 700	89 058	Eind feb. - 10.04.2016	Medio nov. - 19.12.2022	
29.03.2013	28.05.2013	21,450	260 000	-	-	260 000	Eind feb. - 09.04.2017	Eind feb. - 28.03.2023	
19.12.2013	17.02.2014	25,380	373 450	-	2 400	371 050	Eind feb. - 09.04.2017	Medio nov. - 18.12.2023	
18.12.2014	16.02.2015	26,055	349 810	-	2 100	347 710	Eind feb. - 08.04.2018	Medio nov. - 17.12.2024	
				1 899 185	342 342	75 000	1 481 843		

Overzicht aandelenoptieplan SOP 2015-2017

Datum van aanbod	Datum van toekenning	Uitoefenprijs (in €)	Toegekend	Aantal opties			Eerste uitoefenperiode	Laatste uitoefenperiode	
				Uitge oefend	Verbeurd verklaard	Uitstaand			
17.12.2015	15.02.2016	26,375	227 250	-	-	227 250	Eind febr. - 07.04.2019	Medio nov. - 16.12.2025	
				227 250	-	-	227 250		

	2015		2016	
	Aantal warrants	Gewogen gemiddelde uitoefenprijs (in €)	Aantal warrants	Gewogen gemiddelde uitoefenprijs (in €)
Aandelenoptieplan SOP1				
Uitstaand op 1 januari	720	15,825	-	-
Uitgeoefend gedurende het jaar	-720	15,825	-	-
Uitstaand op 31 december	-	-	-	-

	2015		2016	
	Aantal opties	Gewogen gemiddelde uitoefenprijs (in €)	Aantal opties	Gewogen gemiddelde uitoefenprijs (in €)
Aandelenoptieplan SOP2				
Uitstaand op 1 januari	143 500	25,166	143 500	25,166
Uitgeoefend gedurende het jaar	-	-	-55 680	18,254
Uitstaand op 31 december	143 500	25,166	87 820	29,549

	2015		2016	
	Aantal warrants	Gewogen gemiddelde uitoefenprijs (in €)	Aantal warrants	Gewogen gemiddelde uitoefenprijs (in €)
Aandelenoptieplan SOP 2005-2009				
Uitstaand op 1 januari	489 386	26,720	456 486	26,710
Verbeurd verklaard gedurende het jaar	-19 500	33,873	-	-
Uitgeoefend gedurende het jaar	-13 400	16,660	-222 000	24,164
Uitstaand op 31 december	456 486	26,710	234 486	29,120

	2015		2016	
	Aantal opties	Gewogen gemiddelde uitoefenprijs (in €)	Aantal opties	Gewogen gemiddelde uitoefenprijs (in €)
Aandelenoptieplan SOP 2010-2014				
Uitstaand op 1 januari	1 498 075	34,413	1 821 585	32,942
Toegekend gedurende het jaar	349 810	26,055	-	-
Uitgeoefend gedurende het jaar	-26 300	25,140	-316 042	21,843
Verbeurd verklaard gedurende het jaar	-	-	-23 700	67,259
Uitstaand op 31 december	1 821 585	32,942	1 481 843	34,760

	2015		2016	
	Aantal opties	Gewogen gemiddelde uitoefenprijs (in €)	Aantal opties	Gewogen gemiddelde uitoefenprijs (in €)
Aandelenoptieplan SOP 2015-2017				
Toegekend gedurende het jaar	-	-	227 250	26,375
Uitstaand op 31 december	-	-	227 250	26,375

Gewogen gemiddelde resterende contractuele looptijd in jaren	2015	2016
	SOP2	3,7
SOP 2005-2009	4,5	3,7
SOP 2010-2014	7,1	6,3
SOP 2015-2017	-	9,0

In 2016 was de gewogen gemiddelde aandelenkoers niet van toepassing voor de SOP1-warrants (2015: € 26,22), € 40,69 voor de SOP2-opties (2015: niet van toepassing), € 39,45 voor de SOP 2005-2009-warrants (2015: € 26,36) en € 35,42 voor de SOP 2010-2014-opties (2015: € 27,09). De uitoefenprijs van de warrants en opties is gelijk aan het laagste van (i) de gemiddelde slotkoers van het aandeel van de Onderneming op de beurs gedurende dertig dagen die het aanbod voorafgaan en (ii) de laatste slotkoers die voorafgaat aan de dag van het aanbod. Wanneer de warrants onder het SOP1-plan of het SOP 2005-2009-plan uitgeoefend worden, wordt het eigen vermogen verhoogd met de ontvangen opbrengsten. Volgens de voorwaarden van de SOP1- en SOP2-plannen waren alle tot in 2004 toegekende warrants of opties onmiddellijk verworven.

Onder de voorwaarden van het aandelenoptieplan SOP 2010-2014 werden opties tot het verwerven van bestaande aandelen van de Onderneming aangeboden aan de leden van het Bekaert Group Executive, de Senior Vice Presidents en een aantal hogere kaderleden gedurende de periode 2010-2014. De toekenningsdata van elk aanbod waren gepland in de periode 2011-2015. De uitoefenprijs van het aandelenoptieplan SOP 2010-2014 werd op dezelfde manier bepaald als van de voorgaande plannen. De toezeggingsvoorwaarden van zowel de SOP 2010-2014-toekenningen, de SOP2005-2009-toekenningen als de SOP2-toekenningen vanaf 2006 zijn zo opgesteld dat de warrants of opties volledig verworven zullen zijn op 1 januari van het vierde jaar na de datum van het aanbod. In het kader van de Economische Herstelwet van 27 maart 2009 werd de uitoefenperiode van de SOP2-opties en de SOP 2005-2009-warrants toegekend in 2006, 2007 en 2008 met vijf jaar verlengd in het voordeel van begunstigen die onderworpen waren aan de Belgische inkomstenbelastingen op het ogenblik dat de verlenging werd aangeboden. De toename in reële waarde toegekend als gevolg van de verlengde uitoefenperiode bedraagt € 0,3 miljoen.

De opties toegekend onder SOP2 en SOP 2010-2014 en de warrants toegekend onder SOP 2005-2009 worden opgenomen tegen reële waarde op de toekenningsdatum in overeenstemming met IFRS 2 (zie toelichting 6.13. 'Overgedragen resultaten en overige Groepsreserves'). De reële waarde van de opties wordt bepaald door middel van een binomiaal waarderingmodel. Inputs en uitkomsten van het optiewaarderingmodel worden hieronder gedetailleerd:

Waarderingsmodel <i>Aandelenoptieplannen</i>	Toegekend in februari 2015	Toegekend in februari 2016	Toegekend in februari 2017 ¹
Inputs van het model			
Aandelenkoers op toekenningsdatum (in €)	25,65	27,25	39,39
Uitoefenprijs (in €)	26,06	26,38	39,43
Verwachte volatiliteit	39%	39%	39%
Verwacht dividendrendement	3%	3%	3%
Wachtperiode (jaren)	3	3	3
Contractduur (jaren)	10	10	10
Uitstroom van personeel	3%	3%	3%
Risicovrije rentevoet	0,05%	0,05%	0,05%
Uitoefenfactor	1,40	1,40	1,40
Uitkomst van het model			
Reële waarde (in €)	6,71	7,44	10,32
Toegekende opties	349 810	227 250	273 325

¹ Zie toelichting 7.6. 'Gebeurtenissen na balansdatum'.

Het model houdt rekening met een vervroegde uitoefening door middel van een uitoefenfactor. Een uitoefenfactor van 1,40 staat voor de veronderstelling dat de gemiddelde begunstigde de opties en warrants uitoefent na de wachtperiode zodra de aandelenkoers de uitoefenprijs 40% overstijgt (gemiddeld).

In de loop van 2016 werden 227 250 opties (2015: 349 810) toegekend onder SOP 2015-2017 met een reële waarde van € 7,44 (2015: € 6,71) per eenheid. De Groep heeft een last tegenover het eigen vermogen opgenomen voor een bedrag van € 3,3 miljoen (2015: € 2,9 miljoen) op basis van een lineaire afschrijving over de toezeggingsperiode van de reële waarde van de opties en warrants.

Prestatieaandelenplan

De leden van het Bekaert Group Executive, het senior management en een beperkt aantal kaderleden van de Onderneming en van enkele van haar dochtervennootschappen ontvingen gedurende 2015 en 2016 prestatieaandeeleenheden die de begunstigde het recht geven prestatieaandelen te ontvangen volgens de voorwaarden van het Performance Share Plan 2015-2017. Deze prestatieaandeeleenheden zullen uitvoerbaar zijn na een wachttijd van drie jaar op voorwaarde dat een vooraf vastgelegde prestatiedoelstelling bereikt wordt. De prestatiedoelstelling werd vastgelegd door de Raad van Bestuur, in lijn met de strategie van de Groep.

De prestatieaandeeleenheden toegekend onder het Performance Share Plan 2015-2017 worden opgenomen tegen reële waarde op de toekenningsdatum in overeenstemming met IFRS 2 (zie toelichting 6.13. 'Overgedragen resultaten en overige Groepsreserves'). De reële waarde van de prestatieaandeeleenheden wordt bepaald door middel van een binomiaal waarderingsmodel. Inputs en uitkomsten van het optiewaarderingsmodel worden hieronder gedetailleerd:

Waarderingsmodel <i>Prestatieaandelenplan</i>	Toegekend in				
	december 2015	februari 2016	juli 2016	december 2016 ¹	februari 2017 ²
Inputs van het model					
Aandelenkoers op toekenningsdatum (in €)	27,25	32,00	38,38	39,49	46,90
Verwachte volatiliteit	39%	39%	39%	39%	39%
Verwacht dividendrendement	3%	3%	3%	3%	3%
Wachtperiode (jaren)	3	2,83	3	3	2,83
Uitstroom van personeel	3%	3%	3%	3%	0%
Risicovrije rentevoet	-0,20%	-0,41%	-0,56%	-0,53%	-0,53%
Uitkomst van het model					
Reële waarde (in €)	36,08	46,89	50,30	52,15	46,90
Toegekende prestatieaandeeleenheden	50 850	10 000	2 500	52 450	10 000

¹ In het resultaat opgenomen vanaf 1 januari 2017.

² Zie toelichting 7.6. 'Gebeurtenissen na balansdatum'.

In 2016 werd een aanbod van 52 450 prestatieaandeeleenheden (2015: 50 850) gedaan in het kader van Performance Share Plan 2015-2017. De toegekende eenheden vertegenwoordigen een reële waarde van € 2,7 miljoen (2015: € 1,8 miljoen). Daarnaast werd een uitzonderlijk aanbod gedaan van 10 000 prestatieaandeeleenheden aan de Chief Executive Officer op 29 februari 2016 en een uitzonderlijk aanbod van 2 500 prestatieaandeeleenheden aan de nieuw aangeworven Chief Financial Officer op 1 juli 2016. De Groep heeft een last tegenover het eigen vermogen opgenomen voor een bedrag van € 0,8 miljoen op basis van een lineaire afschrijving over de toezeggingsperiode van de reële waarde van de aangeboden Prestatieaandeeleenheden.

Personal Shareholding Requirement Plan

In maart 2016 introduceerde de Onderneming het *Personal Shareholding Requirement Plan* voor de Chief Executive Officer en andere leden van het Bekaert Group Executive ('BGE'), op grond waarvan ze verplicht zijn een persoonlijk belang in aandelen van de Onderneming op te bouwen en waarbij de verwerving van het vereiste aantal aandelen van de Onderneming wordt ondersteund door een zogenaamd *matching*-mechanisme door de Onderneming. Oorspronkelijk bestond het *matching*-mechanisme van de Onderneming erin dat de Onderneming de investering van de BGE-leden in aandelen van de Onderneming in jaar x zou evenaren met een premie (uit te betalen op het einde van jaar x+2) die dan zou moeten worden gebruikt door het BGE-lid om te investeren in aandelen van de Onderneming. Op voorstel van de Raad van Bestuur en onder voorbehoud van de goedkeuring door de Buitengewone Algemene Vergadering van Aandeelhouders van 29 maart 2017, zou dit *matching*-mechanisme van de Onderneming worden aangepast (met retroactief effect vanaf de start van het Personal Shareholding Requirement Plan), in die zin dat de Onderneming de investering van de BGE-leden in aandelen van de Onderneming in jaar x zal evenaren door een direct aanbod van een gelijk aantal aandelen van de Onderneming als verworven door het BGE-lid (zulk aanbod zal gedaan worden op het einde van jaar x+2).

De *matching shares* toegekend onder het Personal Shareholding Requirement Plan 2016 worden opgenomen tegen reële waarde op de toekenningsdatum in overeenstemming met IFRS 2 (zie toelichting 6.13. 'Overgedragen resultaten en overige Groepsreserves'). De reële waarde van de *matching shares* wordt bepaald door middel van een binomiaal waarderingsmodel. Inputs en uitkomsten van het waarderingsmodel worden hieronder gedetailleerd:

Waarderingsmodel <i>Matching share</i>	Toe te kennen december 2018
Inputs van het model	
Aandelenkoers op startdatum (in €)	35,71
Verwachte volatiliteit	39%
Verwacht dividendrendement	3%
Wachtperiode (jaren)	2,8
Uitstroom van personeel	4%
Risicovrije rentevoet	-0,40%
Uitkomst van het model	
Reële waarde (in €)	29,27
Toe te kennen <i>matching shares</i>	20 327

In 2018 zal een aanbod van 20 327 *matching shares* worden gedaan onder de voorwaarden van Personal Shareholding Requirement Plan 2016. De *matching shares* vertegenwoordigen een reële waarde van € 0,6 miljoen. De Groep heeft een last tegenover het eigen vermogen opgenomen voor een bedrag van € 0,2 miljoen op basis van een lineaire afschrijving over de toezeggingsperiode van de reële waarde van de aan te bieden *matching shares*.

6.13. Overgedragen resultaten en overige Groepsreserves

Nettoboekwaarde in duizend €	2015	2016
<i>Afdekkingsreserve</i>	-	-148
<i>Herwaarderingsreserve voor financiële activa beschikbaar voor verkoop</i>	97	2 446
<i>Herwaarderingsreserves van toegezegdpensioenregelingen¹</i>	-70 771	-80 743
<i>Overige herwaarderingsreserves</i>	-8 200	-8 206
<i>Uitgestelde belastingen opgenomen in het eigen vermogen via OCI¹</i>	30 689	30 831
Overige reserves ¹	-48 185	-55 820
Gecumuleerde omrekeningsverschillen ¹	-30 808	4 286
Totaal overige Groepsreserves	-78 993	-51 534
Eigen aandelen	-144 747	-127 974
Overgedragen resultaten	1 397 110	1 432 394

¹ Zie toelichting 2.7. 'Herwerkings- en herclassificatie-effecten'.

De bewegingen in de diverse elementen van de Groepsreserves zijn als volgt:

Afdekkingsreserve in duizend €	2015	2016
Per 1 januari	132	-
Wijzigingen in Groepsstructuur	-	-594
Nieuwe afdekkingen	-	-213
Afgewikkelde afdekkingen	-	1 099
Overboekingen naar de winst-en-verliesrekening	-6 166	-325
Wijzigingen in reële waarde van afdekkingsinstrumenten	6 034	-115
Per 31 december	-	-148
Waarvan		
<i>Termijnwisselcontracten (in Bridon International Ltd)</i>	-	-148

Wijzigingen in reële waarde van afdekkingsinstrumenten die worden aangemerkt als effectieve kasstroom-afdekkingen worden elk kwartaal berekend en rechtstreeks in het eigen vermogen opgenomen. In overeenstemming met de IFRS-voorschriften voor *hedge accounting* met betrekking tot kasstroomafdekkingen worden de wisselresultaten als gevolg van de omrekening van de onderliggende schulden tegen slotkoers gecompenseerd door de betrokken bedragen elk kwartaal over te boeken van de afdekkingsreserve naar de winst-en-verliesrekening.

Herwaarderingsreserve voor financiële activa beschikbaar voor verkoop in duizend €	2015	2016
Per 1 januari	2 098	97
Overboekingen naar de winst-en-verliesrekening	302	591
Wijzigingen in reële waarde	-2 303	1 758
Per 31 december	97	2 446
Waarvan		
<i>Participatie in Shougang Concord Century Holdings Ltd</i>	97	2 446

De herwaardering van de deelneming in Shougang Concord Century Holdings Ltd is gebaseerd op de slotkoers op de beurs van Hongkong. Midden 2016 werd een bedrag van € 0,6 miljoen overgeboekt naar de winst-en-verliesrekening als gevolg van een bijzondere waardevermindering (€ 0,3 miljoen op jaareinde 2015). De aandelenkoers herstelde zich substantieel gedurende het tweede semester van 2016, wat af te lezen is aan de positieve wijzigingen in reële waarde.

Herwaarderingsreserves van toegezegdpensioenregelingen in duizend €	2015	2016
Per 1 januari (zoals gerapporteerd)	-79 146	-70 771
Herwerkingsreserves ¹	-4 295	-
Per 1 januari (herwerkt)	-83 441	-70 771
Herwaarderingsreserves van de periode ¹	13 808	-9 615
Inflatie-effecten	-430	-538
Wijzigingen in Groepsstructuur	-708	181
Per 31 december	-70 771	-80 743

¹ Zie toelichting 2.7. 'Herwerkings- en herclassificatie-effecten'.

De herwaarderingen resulteren uit het gebruik van gewijzigde actuariële veronderstellingen bij de bepaling van de toegezegdpensioenverplichtingen en uit verschillen tegenover de werkelijke rendementen van fondsbeleggingen op de balansdatum (zie toelichting 6.15. 'Voorzieningen voor personeelsbeloningen'). De openingsbalans van 2015 werd herwerkt als gevolg van een IAS 19-wijziging die vereist dat een verdisconteringsvoet gebruikt wordt die gebaseerd is op de valuta eerder dan het land. Deze reserve omvat geen herwaarderingen toerekenbaar aan minderheidsbelangen van derden.

Er werden geen beduidende bewegingen opgenomen in de overige herwaarderingsreserves. Deze reserves bestaan vrijwel uitsluitend uit een verplichting van € 8,2 miljoen die initieel opgezet werd tegen reële waarde via eigen vermogen. Deze verplichting vertegenwoordigt de *put*-optie die aan Maccaferri verleend werd op hun resterende minderheidsbelangen in Bekaert Maccaferri Underground Solutions BVBA. Alle latere reëlewaardewijzigingen met betrekking tot deze financiële verplichting worden in overeenstemming met IFRS opgenomen via de winst-en-verliesrekening.

Uitgestelde belastingen opgenomen in het eigen vermogen in duizend €	2015	2016
Per 1 januari (zoals gerapporteerd)	29 722	30 689
Herwerkingen ¹	999	-
Per 1 januari (herwerkt)	30 721	30 689
Uitgestelde belastingen met betrekking tot andere elementen van het resultaat ¹	-520	-433
Inflatie-effecten	146	183
Wijzigingen in Groepsstructuur	342	393
Per 31 december	30 689	30 832

¹ Zie toelichting 2.7. 'Herwerkings- en herclassificatie-effecten'.

Uitgestelde belastingen met betrekking tot andere elementen van het resultaat ('OCI' = *Other Comprehensive Income*) worden eveneens opgenomen via OCI (zie toelichting 6.6. 'Uitgestelde belastingvorderingen en -verplichtingen'). De herwerking van de openingsbalans van 2015 weerspiegelt het uitgesteldebelastingeffect van de IAS 19-herwerking toegepast op de Ecuadoriaanse toegezegdpensioenregelingen.

Eigen aandelen in duizend €	2015	2016
Per 1 januari	-145 953	-144 747
Ingekochte aandelen	-	-1 114
Verkochte aandelen	1 206	17 887
Per 31 december	-144 747	-127 974

Er werden 28 785 aandelen ingekocht in 2016 zowel om verwatering tegen te gaan als om het kasstroomrisico van op aandelen gebaseerde betalingsregelingen af te dekken, terwijl er 392 049 eigen aandelen verkocht werden aan de begunstigen van de op aandelen gebaseerde betalingsregelingen van de Groep. In 2015 hadden de enige eigenaandelentransacties betrekking op de uitoefening van 26 300 opties (zie toelichting 6.12. 'Gewone aandelen, eigen aandelen en op aandelen gebaseerde betalingen'). Zie ook de bewegingen in de overgedragen resultaten verder in deze toelichting.

Gecumuleerde omrekeningsverschillen in duizend €	2015	2016
Per 1 januari	-6 149	-30 808
Omrekeningsverschillen op goedgekeurde dividenden	-5 296	-352
Overboekingen naar de winst-en-verliesrekening in verband met afgestoten entiteiten of gefaseerde overnames	393	-
Wijzigingen in Groepsstructuur	-2 359	-37
Bewegingen ontstaan uit wisselkoersfluctuaties ¹	-17 397	35 483
Per 31 december	-30 808	4 286
Waarvan gerelateerd aan entiteiten met volgende functionele valuta's		
<i>Chinese renminbi</i>	158 720	138 100
<i>US dollar</i> ¹	35 554	43 121
<i>Braziliaanse real</i>	-170 636	-118 483
<i>Chileense peso</i>	-9 370	-1 128
<i>Venezolaanse bolivar</i>	-42 344	-54 682
<i>Indische roepie</i>	-3 183	-2 720
<i>Tsjechische kroon</i>	7 557	7 511
<i>Britse pond</i>	783	-8 201
<i>Russische roebel</i>	-5 433	-1 728
<i>Andere valuta's</i>	-2 456	2 496

¹ Zie toelichting 2.7. 'Herwerkings- en herclassificatie-effecten'.

De schommelingen in omrekeningsverschillen weerspiegelen zowel de wisselkoersevolutie als het relatief belang van de nettoactiva opgenomen in de vermelde valuta's.

Overgedragen resultaten in duizend €	2015	2016
Per 1 januari	1 352 197	1 397 110
Herclassificeringen naar overige reserves	16 407	-
Toegekende eigenvermogensinstrumenten	-	4 387
Resultaat van de periode toerekenbaar aan de Groep	101 722	105 166
Dividenden	-48 006	-50 472
Inflatie-effecten	1 698	2 000
Eigenaandeletransacties	-	-9 235
Wijzigingen in Groepsstructuur	-26 908	-16 562
Per 31 december	1 397 110	1 432 394

Herclassificeringen in 2015 hadden betrekking op historische reëlewaardeaanpassingen naar aanleiding van bedrijfscombinaties van vóór 2011 (€ 8,7 miljoen) en in eigenvermogensinstrumenten, op aandelen gebaseerde betalingsregelingen (€ -25,1 miljoen) die niet langer in een afzonderlijke reserve verwerkt worden vanaf 2016. Hiervan getuigen ook de toegekende eigenvermogensinstrumenten (€ 4,4 miljoen) die rechtstreeks in de overgedragen resultaten geboekt werden in 2016. Inflatie-effecten zijn het gevolg van het gebruik van inflatieboekhouding in Venezuela, zoals door IFRS vereist in een hyperinflatoire economie. Eigenaandeletransacties (€ -9,2 miljoen) vertegenwoordigen het verschil tussen de opbrengsten en de FIFO-boekwaarde van de verkochte aandelen. Wijzigingen in Groepsstructuur in 2015 (€ -26,9 miljoen) hadden voornamelijk betrekking op de inkoop van minderheidsbelangen (€ -27,7 miljoen) en bedrijfscombinaties en afstotingen van activiteiten (€ 0,8 miljoen), terwijl ze in 2016 overwegend betrekking hadden op de BBRG-bedrijfscombinatie (€ -16,4 miljoen).

6.14. Minderheidsbelangen

Nettoboekwaarde in duizend €	2015	2016
Per 1 januari (zoals gerapporteerd)	199 421	129 440
Herwerkingen ¹	-2 348	-
Per 1 januari (herwerkt)	197 073	129 440
Wijzigingen in Groepsstructuur	-85 152	10 620
Aandeel in het perioderesultaat ¹	3 742	7 255
Aandeel in andere elementen van het resultaat behalve CTA ¹	655	29
Uitgekeerde dividenden	-7 391	-17 037
Kapitaalverhogingen	14 967	-
Omrekeningswinsten en -verliezen (-) ¹	5 546	494
Per 31 december	129 440	130 801

¹ Zie toelichting 2.7. 'Herwerkings- en herclassificatie-effecten'.

De wijzigingen in Groepsstructuur in 2016 houden hoofdzakelijk verband met de fusie met Bridon. In 2015 kwamen de wijzigingen in Groepsstructuur voornamelijk voort uit de transactie waarbij Bekaert de resterende minderheidsbelangen in de Ropes-entiteiten overnam van de Chileense partners in december. De overige wijzigingen waren het gevolg van de bedrijfscombinatie met Pirelli, de overname van de resterende minderheidsbelangen in twee Chinese entiteiten en in de Maleisische en Indonesische 'Southern Wire'-entiteiten van Southern Steel, en het verlies van de zeggenschap in Bekaert (Xinyu) New Materials Co Ltd.

In 2016 verbeterde het aandeel in het perioderesultaat dankzij de positieve bijdrage van de Wire-entiteiten, terwijl de BBRG-entiteiten getroffen werden door de sterk teruglopende vraag in de olie- en gasector.

In overeenstemming met IFRS 12, 'Informatieverschaffing over belangen in andere entiteiten', wordt volgende informatie verschaft met betrekking tot dochterondernemingen waarin derden minderheidsbelangen aanhouden die van materieel belang zijn voor de Groep. De bedoeling van IFRS 12 is om van een entiteit bijkomende toelichting te vereisen die de lezers van haar jaarrekening toelaten volgende elementen te evalueren: (a) de aard van haar belangen in andere entiteiten en de daaraan verbonden risico's en (b) de effecten van deze belangen op haar financiële positie, winstgevendheid en kasstromen. Bekaert heeft vele partnerschappen over de hele wereld, waarvan de meeste individuele entiteiten niet zouden voldoen aan redelijke materialiteitscriteria. Daarom heeft de Groep drie groepen van entiteiten met minderheidsbelangen geïdentificeerd die onderling verbonden zijn door de aard van hun activiteiten en aandeelhouderstructuur: (1) de BBRG-entiteiten, een globale business waarin Bekaert recent haar wereldwijde voetafdruk heeft uitgebreid; (2) de Wire-entiteiten in Chili en Peru, waarin de minderheidsbelangen hoofdzakelijk in handen zijn van de Chileense partners, en (3) de Wire-entiteiten in de Andinaregio, waarin de minderheidsbelangen hoofdzakelijk in handen zijn van de Ecuadoriaanse familie Kohn en ArcelorMittal. Bij de groepering van deze informatie werden enkel de intragroepseffecten binnen elke groep van entiteiten geëlimineerd, terwijl alle andere entiteiten van de Groep als derden werden behandeld.

Entiteiten opgenomen in de toelichting m.b.t. materiële minderheidsbelangen	Land	Aandeel van minderheidsbelangen op jaareinde	
		2015	2016
BBRG-entiteiten			
Acma Inversiones SA	Chili	0,0%	40,0%
BBRG (Purchaser) Ltd	Verenigd Koninkrijk	0,0%	40,0%
BBRG (Subsidiary) Ltd	Verenigd Koninkrijk	0,0%	40,0%
BBRG Finance (UK) Ltd	Verenigd Koninkrijk	0,0%	40,0%
BBRG Holding (UK) Ltd	Verenigd Koninkrijk	0,0%	40,0%
BBRG Operations (UK) Ltd	Verenigd Koninkrijk	0,0%	40,0%
BBRG Production (UK) Ltd	Verenigd Koninkrijk	0,0%	40,0%
Bekaert (Shenyang) Advanced Cords Co, Ltd	China	0,0%	40,0%
Bekaert Advanced Cords Aalter NV	België	0,0%	40,0%
Bekaert Cimaf Cabos	Brazilië	0,0%	40,0%
Bekaert Wire Rope Industry NV	België	0,0%	40,0%
Bekaert Wire Ropes Pty Ltd	Australië	0,0%	40,0%
Bridge Finco LLC	Verenigde Staten	0,0%	40,0%
Bridon (Hangzhou) Ropes Co Ltd	China	0,0%	40,1%
Bridon (South East Asia) Ltd	China	0,0%	40,1%
Bridon Australia Pty Ltd	Australië	0,0%	40,1%
Bridon Coatbridge Limited	Verenigd Koninkrijk	0,0%	40,0%
Bridon do Brasil Representações Comércio e Indústria de Cabos Ltda	Brazilië	0,0%	40,1%
Bridon Holdings Ltd	Verenigd Koninkrijk	0,0%	40,1%
Bridon Hong Kong Limited	China	0,0%	40,1%
Bridon International GmbH	Duitsland	0,0%	40,0%
Bridon International Limited	Verenigd Koninkrijk	0,0%	40,0%
Bridon Ltd	Verenigd Koninkrijk	0,0%	40,0%
Bridon New Zealand Limited	Nieuw Zeeland	0,0%	40,1%
Bridon Pension Trust (No Two) Limited	Verenigd Koninkrijk	0,0%	40,0%
Bridon Scanrope AS	Noorwegen	0,0%	40,1%
Bridon Scheme Trustees Ltd	Verenigd Koninkrijk	0,0%	40,0%
Bridon Singapore (Pte) Ltd	Singapore	0,0%	40,1%
Bridon-American Corporation	Verenigde Staten	0,0%	40,0%
Bridon-Bekaert Ropes Group (UK) Ltd	Verenigd Koninkrijk	0,0%	40,0%
Bridon-Bekaert Ropes Group Ltd	Verenigd Koninkrijk	0,0%	40,0%
British Ropes Limited	Verenigd Koninkrijk	0,0%	40,0%
Gloucester Rope & Tackle Company Limited	Verenigd Koninkrijk	0,0%	40,0%
NV Bridon Ropes SA	België	0,0%	40,1%
Procables SA	Peru	3,9%	42,3%
Procables Wire Ropes SA	Chili	0,0%	40,0%
Prodinsa SA	Chili	0,0%	40,0%
PT Bridon	Indonesië	0,0%	40,1%
Wire Rope Industries Ltd/Industries de Câbles d'Acier Ltée	Canada	0,0%	40,0%
Wire Rope Industries USA, Inc	Verenigde Staten	0,0%	40,0%
Wire-entiteiten Chili en Peru			
Acma SA	Chili	48,0%	48,0%
Acmanet SA	Chili	48,0%	48,0%
Industrias Acmanet Ltda	Chili	48,0%	48,0%
Industrias Chilenas de Alambre - Inchalam SA	Chili	48,0%	48,0%
Procercos SA	Chili	48,0%	48,0%
Prodalam SA	Chili	48,0%	48,0%
Impala SA	Panama	48,0%	48,0%
Productos de Acero Cassadó SA	Peru	62,5%	62,5%
Prodac Contrata SAC	Peru	62,5%	62,5%
Prodac Selva SAC	Peru	62,5%	62,5%
Wire-entiteiten Andina regio			
Bekaert Ideal SL	Spanje	20,0%	20,0%
Productora de Alambres Colombianos - Proalco SAS	Colombia	20,0%	20,0%
Bekaert Costa Rica SA	Costa Rica	41,6%	41,6%
BIA Alambres Costa Rica SA	Costa Rica	41,6%	41,6%
Ideal Alambrec SA	Ecuador	41,6%	41,6%
InverVicson SA	Venezuela	20,0%	20,0%
Vicson SA	Venezuela	20,0%	20,0%

De hoofdactiviteit van de voornaamste entiteiten in bovenstaande lijst is de productie en verkoop van draad, staalkabel en andere draadproducten, in hoofdzaak voor de lokale markt. De volgende entiteiten zijn in wezen holdings die deelnemingen aanhouden in één of meer van de overige entiteiten in deze lijst: Acma Inversiones SA, Procables Wire Ropes SA, Bekaert Wire Rope Industry NV, BBRG (Purchaser) Ltd, BBRG (Subsidiary) Ltd, BBRG Finance (UK) Ltd, BBRG (Holding) Ltd, BBRG Operations (UK) Ltd, BBRG Production (UK) Ltd, Bridon Holdings Ltd, Bridon-Bekaert Ropes Group (UK) Ltd, Bridon-Bekaert Ropes Group Ltd, Industrias Acmanet Ltda, Procercos SA, Impala SA en Bekaert Ideal SL. De volgende tabel toont het relatief belang van de entiteitgroepen met materiële minderheidsbelangen in termen van resultaten en eigen vermogen toerekenbaar aan minderheidsbelangen.

Materiële en overige minderheidsbelangen in duizend €	Perioderesultaat toerekenbaar aan minderheidsbelangen		Eigen vermogen toerekenbaar aan minderheidsbelangen	
	2015	2016	2015	2016
BBRG-entiteiten	957	-14 492	250	-9 506
Wire-entiteiten Chili en Peru	6 295	10 622	83 886	86 918
Wire-entiteiten Andina regio ¹	-1 919	2 677	18 571	17 731
Consolidatieaanpassingen op materiële minderheidsbelangen ¹	-1 612	3 014	-31 998	-24 327
Bijdrage van de materiële minderheidsbelangen tot de geconsolideerde minderheidsbelangen	3 721	1 821	70 709	70 816
Overige minderheidsbelangen	21	5 434	58 731	59 985
Totaal minderheidsbelangen	3 742	7 255	129 440	130 801

¹ Zie toelichting 2.7. 'Herwerkings- en herclassificatie-effecten'.

De substantiële consolidatieaanpassingen aan het eigen vermogen toerekenbaar aan materiële minderheidsbelangen in 2016 houden verband met BBRG-entiteiten, meer bepaald de fusie met Bridon.

De onderstaande tabellen geven een beknopt overzicht van de financiële staten voor deze entiteitgroepen:

BBRG-entiteiten in duizend €	2015	2016
Vlottende activa	89 233	271 084
Vaste activa	125 131	356 840
Verplichtingen op ten hoogste een jaar	184 034	152 743
Verplichtingen op meer dan een jaar	41 618	499 908
Eigen vermogen toerekenbaar aan de Groep	-11 538	-15 221
Eigen vermogen toerekenbaar aan minderheidsbelangen	250	-9 506

De Bridon-Bekaert Ropes Group heeft een *Senior Facilities Agreement* aangegaan voor het financieren van de nieuwe entiteit.

Deze *Senior Facilities Agreement* houdt volgende beduidende beperkingen in voor de ontleners om toegang te krijgen tot of gebruik te maken van zijn activa voor het vereffenen van zijn schulden:

- 1) De ontleners kan vooruitbetaalde sommen van de *Term Facilities* (2016: USD 324,9 miljoen) of enige *Additional Term Facility* (2016: nul) nooit opnieuw opnemen.
- 2) Jaarlijks zal een bedrag, afhankelijk van de *leverage* (de verhouding tussen nettoschuld en aangepaste onderliggende EBITDA), gelijk aan het relevante percentage van het gegenereerde cashflowoverschot voor dat boekjaar dienen tot de vooruitbetaling van de *facilities*. Dit wordt als volgt gespecificeerd:
 - *Leverage* groter dan of gelijk aan 2,75: 50%,
 - *Leverage* kleiner dan 2,75 maar groter dan 2,00: 25%,
 - *Leverage* kleiner dan 2,00: 0%,
 waarbij een drempelwaarde gelijk aan USD 5,0 miljoen mag afgehouden worden van het te betalen bedrag.
- 3) Overname- en verzekeringsopbrengsten (nettovergoedingen van claims die betrekking hebben op overnames en verzekeringen na aftrek van gerelateerde kosten en belastingen) hoger dan USD 2,5 miljoen moeten terugbetaald worden aan de leners.

- 4) Tenzij daarvoor toestemming verleend wordt, zal de Moedermaatschappij (nl. BBRG Production (UK) Ltd) of eender welke van haar dochterondernemingen geen:
- dividend of een andere uitkering (of interesten hierop) goedkeuren, uitkeren of betalen,
 - kapitaal of uitgiftepremies aflossen, terugkopen, intrekken of terugbetalen.
- 5) Er gelden strikte beperkingen op het terugbetalen, vooruitbetalen of uitwisselen van de aandeelhoudersleningen (2016: USD 94,4 miljoen) en interesten op de aandeelhoudersleningen. Aandeelhoudersleningen zijn ondergeschikt aan de *Senior Facilities Agreement* in alle belangrijke aspecten.

BBRG-entiteiten		
in duizend €	2015	2016
Omzet	144 732	303 158
Kosten	-150 105	-339 795
Perioderesultaat	-5 373	-36 637
Perioderesultaat toerekenbaar aan de Groep	-6 330	-22 145
Perioderesultaat toerekenbaar aan minderheidsbelangen	957	-14 492
Andere elementen van het resultaat	-16 531	3 748
Andere elementen van het resultaat toerekenbaar aan de Groep	-11 907	2 246
Andere elementen van het resultaat toerekenbaar aan minderheidsbelangen	-4 624	1 502
Volledig perioderesultaat	-21 904	-32 889
Volledig perioderesultaat toerekenbaar aan de Groep	-18 237	-19 899
Volledig perioderesultaat toerekenbaar aan minderheidsbelangen	-3 667	-12 990
Uitbetaalde dividenden aan minderheidsbelangen	-	-
Nettokasinstroom (-uitstroom) uit bedrijfsactiviteiten	6 398	-44 254
Nettokasinstroom (-uitstroom) uit investeringsactiviteiten	-189 666	-89 958
Nettokasinstroom (-uitstroom) uit financieringsactiviteiten	184 465	179 691
Nettokasinstroom (-uitstroom)	1 197	45 479

De resultaten in 2016 voor de BBRG-entiteiten werden negatief beïnvloed door de sterk teruglopende vraag in de olie- en gasector.

Wire-entiteiten Chili en Peru		
in duizend €	2015	2016
Vlottende activa	181 799	201 110
Vaste activa	140 010	146 329
Verplichtingen op ten hoogste een jaar	112 300	136 513
Verplichtingen op meer dan een jaar	51 123	46 651
Eigen vermogen toerekenbaar aan de Groep	74 500	77 357
Eigen vermogen toerekenbaar aan minderheidsbelangen	83 886	86 918

Wire-entiteiten Chili en Peru		
in duizend €	2015	2016
Omzet	434 933	422 946
Kosten	-422 039	-402 663
Perioderesultaat	12 894	20 283
Perioderesultaat toerekenbaar aan de Groep	6 599	9 662
Perioderesultaat toerekenbaar aan minderheidsbelangen	6 295	10 622
Andere elementen van het resultaat	-1 273	11 059
Andere elementen van het resultaat toerekenbaar aan de Groep	-1 428	5 636
Andere elementen van het resultaat toerekenbaar aan minderheidsbelangen	155	5 423
Volledig perioderesultaat	11 621	31 342
Volledig perioderesultaat toerekenbaar aan de Groep	5 171	15 298
Volledig perioderesultaat toerekenbaar aan minderheidsbelangen	6 450	16 045
Uitbetaalde dividenden aan minderheidsbelangen	-5 532	-12 264
Nettokasinstroom (-uitstroom) uit bedrijfsactiviteiten	52 954	45 281
Nettokasinstroom (-uitstroom) uit investeringsactiviteiten	-9 502	-8 321
Nettokasinstroom (-uitstroom) uit financieringsactiviteiten	-36 885	-35 103
Nettokasinstroom (-uitstroom)	6 567	1 857

De stijging in vlottende en vaste activa is voornamelijk te wijten aan investeringen en werkkapitaal. De stijging in verplichtingen ligt voornamelijk aan de handelsschulden en de rentedragende schulden op ten hoogste één jaar.

Het dalende omzetcijfer in Prodac en Inchalam werd gecompenseerd door de stijging in Prodalam en Acma. Het operationeel resultaat verbeterde in alle entiteiten. Andere elementen van het resultaat bevatten voornamelijk wisselkoerseffecten, dewelke in grote mate beïnvloed werden door de zwakkere Chileense peso.

De stijging in het werkkapitaal is de voornaamste oorzaak van de afgenomen kasstromen uit bedrijfsactiviteiten.

Wire-entiteiten Andina regio in duizend €	2015	2016
Vlottende activa	110 021	102 623
Vaste activa ¹	73 875	72 892
Verplichtingen op ten hoogste een jaar	101 758	103 960
Verplichtingen op meer dan een jaar ¹	29 994	28 753
Eigen vermogen toerekenbaar aan de Groep	33 573	25 071
Eigen vermogen toerekenbaar aan minderheidsbelangen	18 571	17 731

¹ Zie toelichting 2.7. 'Herwerkings- en herclassificatie-effecten'.

Wire-entiteiten Andina regio in duizend €	2015	2016
Omzet	204 551	184 668
Kosten ¹	-208 333	-179 714
Perioderesultaat	-3 783	4 953
Perioderesultaat toerekenbaar aan de Groep ¹	-1 864	2 276
Perioderesultaat toerekenbaar aan minderheidsbelangen ¹	-1 919	2 677
Andere elementen van het resultaat	3 464	-11 185
Andere elementen van het resultaat toerekenbaar aan de Groep ¹	1 007	-9 293
Andere elementen van het resultaat toerekenbaar aan minderheidsbelangen ¹	2 457	-1 892
Volledig perioderesultaat	-319	-6 232
Volledig perioderesultaat toerekenbaar aan de Groep ¹	-857	-7 017
Volledig perioderesultaat toerekenbaar aan minderheidsbelangen ¹	538	785
Uitbetaalde dividenden aan minderheidsbelangen	-850	-1 651
Nettokasinstroom (-uitstroom) uit bedrijfsactiviteiten	11 221	31 230
Nettokasinstroom (-uitstroom) uit investeringsactiviteiten	-6 901	-4 626
Nettokasinstroom (-uitstroom) uit financieringsactiviteiten	7 679	-6 980
Nettokasinstroom (-uitstroom)	11 999	19 624

¹ Zie toelichting 2.7. 'Herwerkings- en herclassificatie-effecten'.

De voornaamste balanssubtotalen bleven vrijwel constant, hoewel de nettoactiva in Venezuela verder wegsmolten als gevolg van de spectaculaire ontwaarding van de bolivar. Verplichtingen op ten hoogste een jaar in Venezuela daalden omwille van de terugbetaling van schuld in vreemde valuta.

De omzet kende een stijging in alle landen uitgezonderd Venezuela en Ecuador. Ecuador en Costa Rica kenden een belangrijke verbetering in het operationeel resultaat.

Vicson SA (Venezuela) blijft gebonden aan beperkingen op de repatriatie van geldmiddelen vanwege de regulering van het deviezenverkeer in Venezuela.

6.15. Voorzieningen voor personeelsbeloningen

Per 31 december 2016 bedroegen de totale nettovoorzieningen voor personeelsbeloningen € 316,8 miljoen (€ 304,0 miljoen per jaareinde end 2015), met volgende samenstelling:

in duizend €	2015	2016
Voorzieningen voor		
<i>Toegezegdpensioenregelingen</i> ¹	165 491	172 213
<i>Andere langetermijnpersoneelsbeloningen</i>	6 077	6 333
<i>In geldmiddelen afgewikkelde, op aandelen gebaseerde betalingen</i>	1 946	3 594
<i>Kortetermijnpersoneelsbeloningen</i>	117 532	124 799
<i>Ontslagvergoedingen</i>	12 915	9 888
Totaal voorzieningen in de balans	303 961	316 827
waarvan		
<i>Verplichtingen op meer dan een jaar</i> ¹	172 680	182 641
<i>Verplichtingen op ten hoogste een jaar</i>	131 281	132 913
<i>Verplichtingen verbonden met activa aangehouden voor verkoop</i> ²	-	1 273
Activa voor		
<i>Toegezegdpensioenregelingen</i>	-7	-42
Totaal activa in de balans	-7	-42
Totaal nettovoorzieningen	303 954	316 785

¹ Zie toelichting 2.7. 'Herwerkings- en herclassificatie-effecten'.

² Zie toelichting 6.11. 'Activa geassocieerd als aangehouden voor verkoop en verplichtingen verbonden met deze activa'.

Vergoedingsregelingen na uitdiensttreding

In overeenstemming met IAS 19, 'Personeelsbeloningen', worden vergoedingsregelingen na uitdiensttreding opgedeeld in toegezegdebijdragenregelingen en toegezegdpensioenregelingen.

Toegezegdebijdragenregelingen

Bij toegezegdebijdragenregelingen of *defined-contribution (DC) plans* betaalt Bekaert bijdragen aan publieke of private pensioenfondsen of aan verzekeringsmaatschappijen. Eenmaal de bijdragen zijn betaald, heeft de Groep geen verdere betalingsverplichtingen. Deze bijdragen worden ten laste genomen van de periode waarin de verplichting ontstaat.

De Belgische toegezegdebijdragenregelingen zijn bij wet onderworpen aan gewaarborgde minimumrendementen. Eind 2015 werd de pensioenwetgeving aangepast en definieert dat het minimum gegarandeerd rendement vanaf 1 januari 2016 een variabel procent is, gelinkt aan het rendement op overheidsobligaties waargenomen op de markt. Voor 2016 wordt het minimum gegarandeerd rendement 1,75% op werkgevers- en werknemersbijdragen. De vroegere rendementen (3,25% op werkgeversbijdragen en 3,75% op werknemersbijdragen) worden verder toegepast op de gecumuleerde bijdragen van het verleden in de groepsverzekering op 31 december 2015. Bijgevolg werden de toegezegdebijdragenregelingen geherclassificeerd als toegezegdpensioenregelingen op jaareinde, waarbij een actuariële waardering werd uitgevoerd.

In Nederland neemt Bekaert deel aan een collectieve toegezegdpensioenregeling van meerdere werkgevers die gefinancierd wordt via het Pensioenfonds Metaal & Techniek. Deze regeling wordt geassocieerd als toegezegdebijdragenregeling omdat er geen informatie beschikbaar is met betrekking tot de fondsbeleggingen toerekenbaar aan Bekaert. De bijdragen met betrekking tot deze regeling bedroegen € 0,9 miljoen (2015: € 0,8 miljoen).

Toegezegdebijdragenregelingen	2015	2016
in duizend €		
Opgenomen kosten	18 545	14 169

Toegezegdpensioenregelingen

Meerdere ondernemingen van de Groep voorzien in toegezegdpensioenregelingen of *defined-benefit (DB) plans* voor pensioenen en andere vergoedingen na uitdiensttreding. Dergelijke regelingen gelden meestal voor alle werknemers en zijn gebaseerd op hun bezoldiging en aantal dienstjaren.

De recentste actuariële IAS 19-waarderingen werden voor alle significante toegezegdpensioenregelingen na uitdiensttreding uitgevoerd op 31 december 2016 door onafhankelijke actuarissen. In België, de Verenigde Staten en het Verenigd Koninkrijk (nieuw sinds 2016) bevinden zich de belangrijkste toegezegdpensioenregelingen voor de Groep. Zij vertegenwoordigen 87,1% (2015: 84,3%) van de brutoverplichtingen en 99,8% (2015: 99,8%) van de fondsbeleggingen van de Groep.

Regelingen in België

De gefinancierde pensioenregelingen vertegenwoordigen een brutoverplichting van € 189,4 miljoen (2015: € 164,1 miljoen) en € 168,5 miljoen activa (2015: € 147,3 miljoen). Deze bevatten de toegezegdpensioenregelingen gefinancierd door groepsverzekeringen.

De traditionele toegezegdpensioenregelingen voorzien in de betaling van een éénmalige kapitaalsuitkering bij pensionering en in geval van overlijden of invaliditeit voorafgaand aan pensionering. Deze regelingen worden extern gefinancierd door twee instellingen voor bedrijfspensioenvoorziening (IBP) in eigen beheer. Op regelmatige basis wordt een *Asset Liability Matching (ALM)* studie uitgevoerd, waarin de gevolgen van strategische investeringsrichtlijnen worden geanalyseerd in termen van risico-en rendementsprofielen. Uit deze studie worden de investeringsprincipes en het financieringsbeleid afgeleid. Het is de bedoeling de beleggingen afdoende te diversifiëren teneinde het risico onder controle te houden. De investerings- en aansprakelijkheidsrisico's worden op kwartaalbasis opgevolgd. De financieringspolitiek heeft als doel om minstens volledig gefinancierd te zijn in termen van statutaire minimumvereisten (dit is een voorzichtige schatting van de pensioenverplichtingen).

Andere regelingen hebben in hoofdzaak betrekking op brugpensioenen (brutoverplichting € 20,7 miljoen (2015: € 23,2 miljoen)), die niet extern gefinancierd zijn. Een bedrag van € 8,9 miljoen (2015: € 8,5 miljoen) heeft betrekking op werknemers in actieve dienst die nog geen brugpensioenovereenkomst hebben afgesloten.

Regelingen in de Verenigde Staten

De gefinancierde pensioenregelingen in de Verenigde Staten vertegenwoordigen een brutoverplichting van € 146,3 miljoen (2015: € 142,2 miljoen) en € 99,7 miljoen activa (2015: € 92,4 miljoen). De plannen voorzien in levenslange rentebetalingen aan de deelnemers, maar werden gesloten voor nieuwe deelnemers. In 2016 werd ook het grootste plan eveneens gesloten voor verdere toekomstige opbouw. De activa zijn geïnvesteerd in obligaties en in aandelen. Op basis van een *Asset Liability Matching* studie werd de allocatie van de activa verschoven naar meer obligaties met langere looptijd. De financieringspolitiek is erop gericht om voldoende gefinancierd te zijn in termen van de vereisten van de *Pension Protection Act*, om te vermijden dat er uitkeringsbeperkingen van kracht worden of dat de regelingen een *at risk-status* verwerven.

Niet-gefinancierde regelingen hebben in hoofdzaak betrekking op medische zorgen (brutoverplichting € 5,0 miljoen (2015: € 5,5 miljoen)), die niet extern gefinancierd zijn.

Regelingen in Groot-Brittannië

De entiteit in het Verenigd Koninkrijk financiert de Bridon Group (2013) Pension Scheme, een gefinancierde toegezegdpensioenregeling voor in aanmerking komende Britse werknemers. De regeling wordt beheerd door een aparte Raad van Bestuur die juridisch los staat van de onderneming. De Raad van Bestuur is samengesteld uit vertegenwoordigers van zowel werkgevers als werknemers. De bestuurders zijn wettelijk verplicht om te handelen in het belang van alle betrokken begunstigen en zijn verantwoordelijk voor het beleggingsbeleid van de activa en het dagelijks bestuur van de regeling.

De laatste actuariële berekening onder IAS 19 werd uitgevoerd per 31 december 2016 door onafhankelijke actuarissen en resulteerde in een toegezegdpensioenverplichting van € 98,3 miljoen en € 96,1 miljoen activa. De pensioenverplichting bestaat uit voordelen voor deelnemers met uitgestelde rechten en rentetrekken. In grote lijnen zijn ongeveer 95% van de verplichtingen toe te schrijven aan inactieven en 5% aan gepensioneerden.

Britse wetgeving vereist dat pensioenregelingen op prudente wijze worden gefinancierd, dat wil zeggen met behulp van voorzichtige assumpties, in tegenstelling tot IAS 19 waar uitgegaan wordt van assumpties volgend uit de beste mogelijke inschatting. De laatste waardering ter bepaling van de financiering werd uitgevoerd door een erkende actuaaris per 31 december 2013 en resulteerde in een tekort van GBP 12,4 miljoen. De entiteit heeft ingestemd tot het betalen van herstelplan bijdragen om het tekort aan te vullen. Deze bijdragen werden geacht het tekort weg te werken tegen 31 december 2017. De volgende waardering ter bepaling van de financiering dient te gebeuren per 31 december 2016 – in te dienen bij de Pension Regulator tegen maart 2018 – op dat moment zal de voortgang richting volledige financiering worden beoordeeld.

Volgende bedragen werden opgenomen in de balans:

in duizend €	2015	2016
België		
Contante waarde van gefinancierde verplichtingen	164 091	189 422
Reële waarde van de fondsbeleggingen	-147 325	-168 520
Deficit / surplus (-) van gefinancierde verplichtingen	16 766	20 902
Contante waarde van niet-gefinancierde verplichtingen	25 618	23 286
Totaal deficit / surplus (-) van verplichtingen	42 384	44 188
Verenigde Staten		
Contante waarde van gefinancierde verplichtingen	142 225	146 289
Reële waarde van de fondsbeleggingen	-92 386	-99 704
Deficit / surplus (-) van gefinancierde verplichtingen	49 839	46 585
Contante waarde van niet-gefinancierde verplichtingen	9 884	10 762
Totaal deficit / surplus (-) van verplichtingen	59 723	57 347
Verenigd Koninkrijk		
Contante waarde van gefinancierde verplichtingen	-	98 336
Reële waarde van de fondsbeleggingen	-	-96 087
Deficit / surplus (-) van gefinancierde verplichtingen	-	2 249
Contante waarde van niet-gefinancierde verplichtingen	-	-
Totaal deficit / surplus (-) van verplichtingen	-	2 249
Andere		
Contante waarde van gefinancierde verplichtingen	666	874
Reële waarde van de fondsbeleggingen	-458	-782
Deficit / surplus (-) van gefinancierde verplichtingen	208	92
Contante waarde van niet-gefinancierde verplichtingen ¹	63 169	68 294
Totaal deficit / surplus (-) van verplichtingen	63 377	68 386
Totaal		
Contante waarde van gefinancierde verplichtingen	306 982	434 921
Reële waarde van de fondsbeleggingen	-240 169	-365 093
Deficit / surplus (-) van gefinancierde verplichtingen	66 813	69 828
Contante waarde van niet-gefinancierde verplichtingen ¹	98 671	102 342
Totaal deficit / surplus (-) van verplichtingen	165 484	172 170

¹ Zie toelichting 2.7. 'Herwerkings- en herclassificatie-effecten'.

De evolutie van de brutoverplichting, de fondsbeleggingen en de nettovoorziening en –vordering over het jaar zijn als volgt:

in duizend €	Bruto- verplichting	Fonds- beleggingen	Bedragen niet herkend als activa	Netto voorzieningen/ vorderingen (-)
Per 1 januari 2015¹	355 978	-178 146		169 630
Aan het dienstjaar toegerekende pensioenkosten ¹	14 190	-		14 190
Pensioenkosten van verstreken diensttijd	2 787	-		2 787
Winsten (-) / verliezen uit afwikkelingen	169	-		169
Rentelasten / -opbrengsten (-) ¹	11 087	-5 299		5 788
Kosten / opbrengsten (-) via het resultaat	28 233	-5 299		22 934
<i>Componenten opgenomen in EBIT</i>	-	-		17 146
<i>Componenten opgenomen in het financieel resultaat</i>	-	-		5 788
Herwaarderingen				
<i>Rendement op fondsbeleggingen, met uitzondering van bedragen opgenomen in de rentelasten / -opbrengsten (-)</i>	-	3 025		3 025
<i>Winsten (-) / verliezen door wijziging in demografische assumpties</i>	-6 660	-		-6 660
<i>Winsten (-) / verliezen door wijziging in financiële assumpties¹</i>	-13 185	-		-13 185
<i>Winsten (-) / verliezen bij ervaringsaanpassingen¹</i>	2 347	-		2 347
Wijzigingen geboekt via het eigen vermogen	-17 498	3 025		-14 473
Bijdragen				
Werkgeversbijdragen / uitbetaalde vergoedingen	-	-30 053		-30 053
Werknemersbijdragen	162	-162		-
Uitbetalingen van het plan				
Uitbetaalde vergoedingen	-30 438	30 438		-
Herclassificeringen	48 861	-50 321		-1 460
Acquisities	3 446	-		3 446
Afstotingen	-164	81		-83
Effecten van omrekening van vreemde valuta¹	17 073	-9 731		7 342
Per 31 december 2015	405 653	-240 168		165 485
Per 1 januari 2016	405 653	-240 168		165 485
Aan het dienstjaar toegerekende pensioenkosten	17 990	-		17 990
Pensioenkosten van verstreken diensttijd	-6 070	-		-6 070
Winsten (-) / verliezen uit afwikkelingen	-1 905	3 075		1 170
Rentelasten / -opbrengsten (-)	13 533	-8 093	87	5 527
Kosten / opbrengsten (-) via het resultaat	23 549	-5 018	87	18 618
<i>Componenten opgenomen in EBIT</i>	-	-		13 090
<i>Componenten opgenomen in het financieel resultaat</i>	-	-		5 527
Herwaarderingen				
<i>Rendement op fondsbeleggingen, met uitzondering van bedragen opgenomen in de rentelasten / -opbrengsten (-)</i>	-	-17 476		-17 476
<i>Winsten (-) / verliezen door wijziging in demografische assumpties</i>	-2 286	-		-2 286
<i>Winsten (-) / verliezen door wijziging in financiële assumpties</i>	26 716	-		26 716
<i>Winsten (-) / verliezen bij ervaringsaanpassingen</i>	9 340	-		9 340
Verandering in oninbare overschotten behalve rente	-	-	-6 318	-6 318
Wijzigingen geboekt via het eigen vermogen	33 769	-17 476	-6 318	9 975
Bijdragen				
Werkgeversbijdragen / uitbetaalde vergoedingen	-	-32 268		-32 268
Werknemersbijdragen	145	-145		-
Uitbetalingen van het plan				
Uitbetaalde vergoedingen	-25 149	25 149		-
Acquisities	96 222	-95 202	6 477	7 497
Effecten van omrekening van vreemde valuta	3 074	36	-246	2 863
Per 31 december 2016	537 263	-365 093	-	172 170

¹ Zie toelichting 2.7. 'Herwerkings- en herclassificatie-effecten'.

De pensioenkosten van verstreken diensttijd hebben voornamelijk betrekking op het bevroren pensioenplan in de Verenigde Staten, de herstructurering in Maleisië en een wijziging in the *retirement gratuity plan* in Peru. De afwikkelingskosten zijn in hoofdzaak gerelateerd aan de herstructurering in Turkije. De wijziging in *asset ceiling* betreft het Verenigd Koninkrijk waar de initiële *asset ceiling* bij acquisitie gedurende het jaar werd geannuleerd door de evolutie van de activa en de voorzieningen. In de winst-en-verliesrekening worden zowel de pensioenkosten toegerekend aan het dienstjaar als van verstreken diensttijd, inclusief de winsten en verliezen uit afwikkelingen, opgenomen in het bedrijfsresultaat (EBIT). De nettorentelast of -opbrengst maakt deel uit van de rentelasten, onder rentegedeelte van rentedragende voorzieningen.

Restitutierechten voortkomend uit herverzekeringscontracten met betrekking tot pensioenen, overlijdens- en invaliditeitsvergoedingen in Duitsland bedragen € 0,3 miljoen (2015: € 0,3 miljoen).

Voor 2017 worden volgende bijdragen en uitbetaalde vergoedingen verwacht:

Verwachte bijdragen en uitbetaalde vergoedingen in duizend €	2017
Pensioenregelingen	27 174
Totaal	27 174

De reële waarde van de fondsbeleggingen per 31 december was als volgt samengesteld:

in duizend €	2015	2016
België		
Obligaties	33 032	34 120
Aandelen	55 165	62 290
Geldmiddelen	8 807	9 404
Verzekeringen	50 321	62 706
Totaal België	147 325	168 520
Verenigde Staten		
Obligaties		
USD langetermijnobligaties	49 132	53 532
USD vastrentende effecten	9 358	9 956
USD gewaarborgde deposito's	5 937	5 522
Aandelen		
USD aandelen	20 084	22 251
Niet-USD aandelen	7 875	8 443
Totaal Verenigde Staten	92 386	99 704
Verenigd Koninkrijk		
Obligaties	-	9 911
Afgeleide producten	-	45 738
Aandelen	-	39 695
Geldmiddelen	-	743
Totaal Verenigd Koninkrijk	-	96 087
Andere		
Obligaties	458	782
Totaal Andere	458	782
Totaal	240 169	365 093

In de Verenigde Staten wordt voornamelijk geïnvesteerd via beleggingsfondsen en gekantonnerde fondsen van verzekeringsmaatschappijen in genoteerde aandelen en obligaties. In België wordt voornamelijk belegd via beleggingsfondsen in genoteerde aandelen en obligaties. De beleggingen zijn afdoende gediversifieerd zodat een faling van één enkele belegging geen materiële impact zou hebben op het globale niveau van de activa. De fondsbeleggingen van de Groep omvatten geen directe positie in Bekaertaandelen of -obligaties, noch vastgoed dat wordt gebruikt door een Bekaertentiteit.

De voornaamste actuariële veronderstellingen op balansdatum (gewogen gemiddelden gebaseerd op uitstaande brutoverplichtingen) zijn:

Actuariële veronderstellingen	2015	2016
Disconteringsvoet ¹	3,1%	2,7%
Jaarlijkse verhoging van bezoldigingen	3,4%	3,1%
Onderliggende inflatie	2,8%	2,6%
Toename gezondheidszorgkost (initieel)	6,3%	6,6%
Toename gezondheidszorgkost (uiteindelijk)	4,5%	4,8%
Gezondheidszorg (jaren voor het bereiken van het uiteindelijke percentage)	8	7

¹ Zie toelichting 2.7. 'Herwerkings- en herclassificatie-effecten'.

De disconteringsvoet voor de Verenigde Staten en België is een weerspiegeling van zowel de huidige renteomgeving als van de specifieke karakteristieken van de planverplichtingen. In eerste instantie worden de geprojecteerde toekomstige uitbetalingen gekoppeld aan de toepasselijke contantkoersen, op basis waarvan de contante waarde berekend wordt. Daarna wordt teruggerekend wat de gemiddelde disconteringsvoet is die dezelfde contante waarde oplevert. De contantkoersen worden afgeleid van een rentecurve gebaseerd op hoogwaardige bedrijfsobligaties met een AA-kredietstatus uitgegeven in de munt van de toepasselijke regionale markt.

Dit resulteert in de volgende disconteringsvoeten:

Disconteringsvoet	2015	2016
België	2,0%	1,5%
Verenigde Staten	4,2%	4,0%
Verenigd Koninkrijk	-	2,6%
Overige ¹	4,2%	3,4%

¹ Zie toelichting 2.7. 'Herwerkings- en herclassificatie-effecten'.

Assumpties met betrekking tot toekomstige sterfte zijn gebaseerd op actuariële advies in overeenstemming met gepubliceerde statistieken en ervaring voor elke regio. Deze assumpties worden vertaald in een gemiddelde levensverwachting in jaren voor een gepensioneerde die uit dienst treedt op de leeftijd van 65:

	2015	2016
Levensverwachting voor een man van 65 (jaren) op de balansdatum	20,9	20,7
Levensverwachting voor een vrouw van 65 (jaren) op de balansdatum	23,1	23,3
Levensverwachting voor een man van 65 (jaren) tien jaar na de balansdatum	21,7	21,7
Levensverwachting voor een vrouw van 65 (jaren) tien jaar na de balansdatum	24,0	24,4

Een sensitiviteitsanalyse levert volgende effecten op:

Sensitiviteitsanalyse in duizend €	Wijziging in veronder- stelling	Impact op toegezegd- pensioenregelingen		
Disconteringsvoet	-0,50%	Stijging met	34 657	6,5%
Salarisstijging	0,50%	Stijging met	11 347	2,1%
Gezondheidszorgkost	0,50%	Stijging met	192	0,04%
Levensverwachting	Stijging met 1 jaar	Stijging met	7 185	1,3%

Bij bovenstaande sensitiviteitsanalyse werden alle andere veronderstellingen constant gehouden.

De Groep is door zijn toegezegdpensioenregelingen blootgesteld aan een aantal risico's, waarvan de belangrijkste hieronder zijn toegelicht:

Volatiliteit van de activa	De verplichtingen van het plan worden berekend met behulp van een disconteringsvoet gebaseerd op bedrijfsobligatierendementen; wanneer de fondsbeleggingen dit rendement niet behalen, zal dit een tekort veroorzaken.
Wijzigingen in obligatierendementen	Een afname van de rendementen op bedrijfsobligaties leidt tot een toename van de verplichtingen, hoewel dit gedeeltelijk zal worden gecompenseerd door een waardestijging van de obligaties in portefeuille.
Salarisrisico	De brutoverplichtingen van de meeste regelingen worden berekend op basis van de toekomstige verloning van de deelnemers. Bijgevolg zal een hoger dan verwachte salarisstijging leiden tot hogere verplichtingen.
Langlevensrisico	Belgische pensioenplannen voorzien in de betaling van een éénmalige kapitaalsuitkering bij pensionering. Zodoende is er weinig of geen langlevensrisico. Pensioenplannen in de Verenigde Staten voorzien in voordelen voor de deelnemers zolang zij leven, dus zal een toename in levensverwachting resulteren in een toename van de planverplichtingen.

De gewogen gemiddelde vervaltermijnen van de brutoverplichtingen waren als volgt:

Gewogen gemiddelde vervaltermijnen van de brutoverplichtingen in jaren	2016
België	12,5
Verenigde Staten	12,6
Verenigd Koninkrijk	23,5
Overige	10,8
Totaal	14,4

Andere langetermijnpersoneelsbeloningen

De andere langetermijnpersoneelsbeloningen hebben betrekking op jubileumpremies. De toename van de verplichtingen is het gevolg van acquisities en de herclassificatie van een plan in Italië.

In geldmiddelen afgewikkelde, op aandelen gebaseerde betalingen

Stock appreciation rights

De Groep kent aan bepaalde werknemers *Stock Appreciation Rights* (SARs) toe die hen het recht geven om op de uitoefendag de intrinsieke waarde van de SARs te ontvangen. Deze SARs worden verwerkt als in geldmiddelen afgewikkelde, op aandelen gebaseerde betalingen in overeenstemming met IFRS 2. De reële waarde van elke toekenning wordt herberekend op balansdatum, gebruik makend van hetzelfde binomiaal waardingsmodel als voor de in eigenvermogensinstrumenten afgewikkelde aandelenoptieplannen (zie toelichting 6.12. 'Gewone aandelen, eigen aandelen en op aandelen gebaseerde betalingen'). Gebaseerd op de lokale regulering is de uitoefenprijs voor elke toekenning onder de SAR-plannen in de VS gelijk aan de gemiddelde slotkoers van het aandeel van de Onderneming gedurende de dertig dagen volgend op de datum van het aanbod. De uitoefenprijs van de andere SAR-plannen is bepaald op dezelfde wijze als voor de in eigenvermogensinstrumenten afgewikkelde aandelenoptieplannen: als de laagste waarde van (i) de gemiddelde slotkoers van het aandeel van de Onderneming gedurende dertig dagen voorafgaand aan de datum van het aanbod, en (ii) de laatste slotkoers voorafgaand aan de datum van het aanbod.

Het model houdt rekening met volgende inputs voor alle toekenningen: de aandelenkoers op balansdatum: € 38,49 (2015: € 28,39), verwachte volatiliteit van 39% (2015: 39%), een verwacht dividend van 3,0% (2015: 3,0%), een wachtperiode van 3 jaar, een gemiddelde contractduur van 10 jaar, een uitstroom van personeel van 4% in Azië (2015: 4%) en 3% in andere landen (2015: 3%) en een uitoefenfactor van 1,40 (2015: 1,40). De input voor de risicovrije rente varieert per toekenning en is gebaseerd op het rendement van de Belgische OLO's (Obligation Linéaire / Lineaire Obligatie) met een looptijd gelijk aan de looptijd van de bewuste SAR-toekenning.

De uitoefenprijzen en reële waarden van de uitstaande SARs per toekenning worden weergegeven in onderstaande tabel:

Details van VS SAR-plannen per toekenning in €	Uitoefenprijs	Reële waarde per 31 dec 2015	Reële waarde per 31 dec 2016
Toekenning 2009	16,58	11,20	-
Toekenning 2010	37,05	2,69	5,62
Toekenning 2011	83,43	1,16	2,15
Toekenning 2012	27,63	6,44	12,23
Toekenning 2013	22,09	8,36	16,52
Exceptionele toekenning 2013	22,51	9,45	16,13
Toekenning 2014	25,66	7,85	13,59
Toekenning 2015	25,45	8,39	14,54
Toekenning 2016	28,38	7,80	13,40
Toekenning 2017 ¹	38,86	-	10,36

Details van andere SAR-plannen per toekenning in €	Uitoefenprijs	Reële waarde per 31 dec 2015	Reële waarde per 31 dec 2016
Toekenning 2007	30,17	3,06	-
Toekenning 2008	28,33	4,83	10,47
Toekenning 2009	16,66	11,37	20,71
Toekenning 2010	33,99	4,56	8,89
Toekenning 2011	77,00	1,31	2,48
Toekenning 2012	25,14	7,08	13,85
Toekenning 2013	19,20	9,84	19,29
Exceptionele toekenning 2013	21,45	9,93	17,11
Toekenning 2014	25,38	7,84	13,68
Toekenning 2015	26,06	7,96	14,05
Toekenning 2016	26,38	8,01	13,93
Toekenning 2017 ¹	39,43	-	9,84

¹ De reële waarde van deze toekenning werd bepaald op toekenningsdatum. Zie toelichting 7.6. 'Gebeurtenissen na balansdatum'.

Op 31 december 2016 bedroeg de totale verplichting voor de VS SAR-plannen € 1,4 miljoen (2015: € 0,9 miljoen), terwijl de totale verplichting voor andere SAR plannen € 2,0 miljoen bedroeg (2015: € 1,1 miljoen).

De Groep nam een totale last van € 1,4 miljoen op (2015: last van € 0,3 miljoen) tijdens het jaar in verband met SARs.

Prestatieaandeeleenheden

Gedurende 2016 kende de Groep aan bepaalde werknemers in geldmiddelen afgewikkelde prestatieaandeeleenheden toe die de begunstigde het recht geven de waarde van de prestatieaandelen te ontvangen volgens de voorwaarden van het Performance Share Plan 2015-2017. Deze prestatieaandeeleenheden zullen uitvoerbaar zijn na een wachttijd van drie jaar afhankelijk van het bereiken van vooraf vastgelegde prestatiedoelstellingen. De prestatiedoelstellingen werden vastgelegd door de Raad van Bestuur, in lijn met de strategie van de Groep.

In het kader van het in geldmiddelen afgewikkelde gebaseerde prestatieaandelenplan werd op 15 december 2016 een aanbod van 13 100 prestatieaandeeleenheden gedaan. De aangeboden eenheden vertegenwoordigen een reële waarde van € 0,6 miljoen.

Deze prestatieaandeeleenheden worden verwerkt als in geldmiddelen afgewikkelde, op aandelen gebaseerde betalingen in overeenstemming met IFRS 2. De reële waarde van elke toekenning wordt herberekend op balansdatum, gebruik makend van hetzelfde binomiaal waarderingsmodel als voor de in eigenvermogensinstrumenten afgewikkelde aandelenoptieplannen (zie toelichting 6.12. 'Gewone aandelen, eigen aandelen en op aandelen gebaseerde betalingen').

Het model houdt rekening met volgende inputs voor alle toekenningen: de aandelenkoers op balansdatum: € 38,49 (2015: € 28,39), verwachte volatiliteit van 39% (2015: 39%), een verwacht dividend van 3,0% (2015: 3,0%), een wachtperiode van 3 jaar en een uitstroom van personeel van 4% (2015: 4%). De input voor de risicovrije rentevoet varieert per toekenning en is gebaseerd op het rendement van de Belgische OLO's met een looptijd gelijk aan de looptijd van de bewuste toekenning van prestatieaandeeleenheden.

De reële waarde van de uitstaande prestatieaandeeleenheden per toekenning worden weergegeven in onderstaande tabel:

Details van prestatieaandeeleenheden per toekenning in €	Reële waarde per 31 dec 2015	Reële waarde per 31 dec 2016
Toekenning 2015	38,29	73,63
Toekenning 2016 ¹	-	47,93

¹ De reële waarde van deze toekenning werd bepaald op toekenningsdatum. Zie toelichting 7.6. 'Gebeurtenissen na balansdatum'.

Op 31 december 2016 bedroeg de totale verplichting voor de VS prestatieaandeeleenheden € 0,1 miljoen, terwijl de totale verplichting voor de andere prestatieaandeeleenheden € 0,2 miljoen bedroeg.

De Groep nam een totale last van € 0,3 miljoen op tijdens het jaar in verband met prestatieaandeeleenheden.

Kortetermijnpersoneelsbeloningen

Kortetermijnpersoneelsbeloningen hebben betrekking op verplichtingen voor verloning en sociale zekerheid die volledig betaalbaar zijn binnen de 12 maanden na het einde van de periode waarin werknemers de gerelateerde prestaties verrichten.

6.16. Overige voorzieningen

in duizend €	Herstructurering	Geschillen	Milieu	Overige	Totaal
Per 1 januari 2016	5 266	5 907	29 929	36 069	77 171
Bijkomende voorzieningen	6 544	4 277	-	8 110	18 931
Terugnemingen ongebruikte bedragen	-1 603	-1 357	-48	-17 857	-20 865
Toename in contante waarde	-	121	44	1 517	1 682
Opgenomen in de winst-en-verliesrekening	4 941	3 041	-4	-8 230	-252
Eerste consolidatie	833	7 511	662	7 534	16 540
Herclassificering als (-) / uit aangehouden voor verkoop	-	-2 755	-	-2 975	-5 730
Aanwendungen van het jaar	-2 109	-1 542	-471	-3 500	-7 622
Omrekeningswinsten (-) en -verliezen	-78	-55	132	721	720
Per 31 december 2016	8 853	12 107	30 248	29 619	80 827
Waarvan					
<i>op ten hoogste een jaar</i>	<i>7 520</i>	<i>3 792</i>	<i>3 478</i>	<i>2 930</i>	<i>17 720</i>
<i>op meer dan 1 en ten hoogste 5 jaar</i>	<i>1 333</i>	<i>8 284</i>	<i>9 688</i>	<i>23 028</i>	<i>42 333</i>
<i>op meer dan vijf jaar</i>	<i>-</i>	<i>31</i>	<i>17 082</i>	<i>3 661</i>	<i>20 774</i>

De toename van de voorzieningen voor herstructurering hebben voornamelijk betrekking op de wijziging van de productie-infrastructuur in Maleisië en het sluiten van de Scanrope operaties in Noorwegen. Een aantal acties werd reeds ondernomen en verklaren, samen met eerder aangekondigde programma's in andere vestigingen, de aanwending van het jaar.

Voorzieningen voor geschillen houden in hoofdzaak verband met productkwaliteitsklachten en productgaranties in meerdere entiteiten. Als deel van de openingsbalans gerelateerd aan de fusie met Bridon werd een voorwaardelijke verplichting opgenomen (zie toelichting 7.2. 'Effect van bedrijfscombinaties').

Milieuvoorzieningen hebben voornamelijk betrekking op vestigingen in EMEA. De verwachte bodemsaneringskosten worden elk jaar opnieuw geschat, gebaseerd op een evaluatie door een extern expert. Het is onzeker wanneer de kosten zullen worden gemaakt, want dit hangt vaak af van beslissingen inzake de bestemming van de sites.

De terugname bij de overige voorzieningen bevat het tegendraaien van groepsgaranties voor een dochteronderneming in Venezuela (€ -16,3 miljoen). De 'Eerste consolidatie' en de bijkomende overige voorzieningen bevatten een bezwarende huurovereenkomst voor de Scanropefabriek in Noorwegen.

6.17. Rentedragende schulden

Hieronder volgt informatie over de contractuele vervalltermijnen van de rentedragende schulden van de Groep, zowel op ten hoogste een jaar als op meer dan een jaar:

2016 in duizend €	Vervallend binnen het jaar	Vervallend over meer dan 1 en ten hoogste 5 jaar	Vervallend over meer dan 5 jaar	Totaal
Rentedragende schulden				
<i>Financiële leasing</i>	635	3 220	-	3 855
<i>Kredietinstellingen</i>	295 390	257 184	229 341	781 915
<i>Obligatieleningen</i>	1 890	340 614	-	342 504
<i>Converteerbare obligatieleningen</i>	-	330 951	-	330 951
Totaal financiële schulden	297 915	931 969	229 341	1 459 225

2015 in duizend €	Vervallend binnen het jaar	Vervallend over meer dan 1 en ten hoogste 5 jaar	Vervallend over meer dan 5 jaar	Totaal
Rentedragende schulden				
<i>Financiële leasing</i>	219	3 545	-	3 764
<i>Kredietinstellingen</i> ¹	294 799	163 737	-	458 536
<i>Obligatieleningen</i>	205 000	340 614	-	545 614
<i>Converteerbare obligatieleningen</i>	1 206	284 220	-	285 426
Totaal financiële schulden	501 224	792 116	-	1 293 340

¹ Zie toelichting 2.7. 'Herwerkings- en herclassificatie-effecten'.

De stijging van de totale financiële schulden is het gevolg van de oprichting van de Bridon-Bekaert Ropes Group. In december 2016 heeft de Groep een Eurobond terugbetaald van € 205 miljoen. In de loop van 2016 heeft de Groep meer actief gebruik gemaakt van kortetermijnkredietfaciliteiten (commercieel programma en niet-toegezegde kredietfaciliteiten).

In principe gaan entiteiten van de Groep leningen aan in hun lokale valuta om valutarisico's te vermijden. Als de financiering in een andere valuta gebeurt, zonder enige compenserende balanspositie, dekken de entiteiten het valutarisico af door middel van derivaten (*cross-currency interest-rate swaps* of termijnwisselcontracten). Obligatieleningen, *commercial paper* en schulden tegenover kredietinstellingen zijn niet gewaarborgd, met uitzondering van een *factoring*-programma dat opgezet is met KBC en BNP Paribas Fortis.

Voor meer informatie over het beheer van financiële risico's verwijzen wij naar toelichting 7.3. 'Beheer van financiële risico's en derivaten'.

Berekening van de nettoschuld

De nettoschuld houdt geen rekening met het derivaat dat de in de converteerbare obligatie besloten conversieoptie vertegenwoordigt (€ 35,2 miljoen tegenover € 5,8 miljoen in 2015). De volgende tabel geeft een overzicht van de berekening van de nettoschuld.

in duizend €	2015	2016
Rentedragende schulden op meer dan een jaar	792 116	1 161 310
Rentedragende schulden op ten hoogste een jaar ¹	501 224	297 915
Totaal financiële schulden	1 293 340	1 459 225
Financiële vorderingen en kaswaarborgen op meer dan een jaar	-9 694	-6 664
Leningen op ten hoogste een jaar ¹	-34 773	-13 991
Geldbeleggingen	-10 216	-5 342
Geldmiddelen en kasequivalenten	-401 771	-365 546
Nettoschuld	836 886	1 067 683

¹ Zie toelichting 2.7. 'Herwerkings- en herclassificatie-effecten'.

6.18. Overige verplichtingen op meer dan een jaar

Nettoboekwaarde in duizend €	2015	2016
Overige schulden op meer dan een jaar	820	518
Derivaten (zie toelichting 7.3.)	14 384	44 355
Totaal	15 204	44 873

De derivaten hebben betrekking op het financieel instrument (€ 35,2 miljoen (2015: € 5,8 miljoen)) dat besloten zit in de converteerbare obligatielening (zie toelichting 6.17. en 7.3.) en de *put*-optie (€ 8,8 miljoen (2015: € 8,6 miljoen)) op een minderheidsbelang van een investering.

6.19. Overige verplichtingen op ten hoogste een jaar

Nettoboekwaarde in duizend €	2015	2016
Overige verplichtingen	4 453	7 322
Derivaten (zie toelichting 7.3.)	22 236	7 767
Ontvangen voorschotten	3 137	12 733
Overige belastingen	28 117	26 862
Overlopende rekeningen (passief) ¹	7 310	7 156
Totaal	65 253	61 840

¹ Zie toelichting 2.7. 'Herwerkings- en herclassificatie-effecten'.

De derivaten bevatten voornamelijk CCIRs (€ 6,3 miljoen (2015: € 17,7 miljoen)) en termijnwisselcontracten (€ 1,5 miljoen (2015: € 4,5 miljoen)). Overige belastingen hebben in hoofdzaak betrekking op BTW, afhoudingen op lonen en wedden en andere winstbelastingen. De toe te rekenen rentelasten voor € 6,3 miljoen (2015: € 6,5 miljoen) werden geherclassificeerd naar de rentedragende schulden op ten hoogste één jaar (zie toelichting 2.7. 'Herwerkings- en herclassificatie-effecten').